Styrkelse af den miljømæssige bæredygtighed i byer og lokalsamfund gennem en nabolagscentreret tilgang

N-GREEN VÆRKTØJSKASSE

Co-funded by the European Union

Redigeringen af dette dokument blev afsluttet i december 2026.

Hvis du vil vide mere om det projekt, som dette dokument udspringer af, kan du besøge projektets hjemmeside: https://www.n-green.eu/

N-GREEN - Styrkelse af den miljømæssige bæredygtighed i byer og lokalsamfund gennem en nabolagscentreret tilgang er et Erasmus+ samarbejdspartnerskab inden for voksenuddannelse (KA210-ADU), der har til formål at støtte civilsamfundsorganisationer (CSO'er), lokalsamfundsmedarbejdere og lokale interessenter i at fremme bæredygtighed gennem nabolagsbaseret deltagelse, lokalsamfundsengagement og lokal handling.

Projektnr. Progetto n. 2025-1-IT02-KA210-ADU-000360026

Medfinansieret af Den Europæiske Union. De synspunkter og holdninger, der kommer til udtryk, er dog alene forfatterens/forfatternes og afspejler ikke nødvendigvis Den Europæiske Unions eller den tilskudsgivende myndigheds synspunkter. Hverken Den Europæiske Union eller den tilskudsgivende myndighed kan holdes ansvarlig for dem.

Dette dokument er blevet udarbejdet i samarbejde mellem hele N-GREEN-partnerskabet: FANO AL CENTRO (Italien), Mindleap (Spanien) og The Common Ones (Danmark).

Dette dokument er licenseret under en Creative Commons Kreditering 4.0 International-licens.

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

Indhold

Kapitel 1 - Introduktion og nøglebegreber 4

1.1 Hvad er N-GREEN, og hvorfor denne værktøjskasse? 4

1.2 Forståelse af miljømæssig og social bæredygtighed 5

1.3 Den nabolagscentrerede tilgang 6

1.4 Civilsamfundsorganisationernes (CSO'ernes) rolle 8

1.5 Bæredygtighed og livskvalitet 9

Yderligere ressourcer 10

Kapitel 2 - Forstå og engagere nabolaget 14

2.1 Forstå den lokale kontekst 14

2.2 Design af engagement i lokalsamfundet på nabolagsniveau 20

Kapitel 3 - Fra idé til handling: Design af lokale bæredygtighedsinitiativer 25

3.1 Definition af lokale udfordringer 25

3.2 Samskabelse af løsninger 27

3.3 Gennemførelse 30

Kapitel 4 - Kommunikation, adfærdsændring og effekt 36

4.1 Kommunikation om bæredygtighed 36

4.2 Adfærdsændring 38

4.3 Måling af effekt 40

4.4 Kritisk bevidsthed og modvirkning af greenwashing 42

Yderligere ressourcer 43

Kapitel 5 - God praksis 45

God praksis nr. 1 - WIP - Work in Poliss: Deltagelsesbaseret byfornyelse gennem kompetenceudvikling og engagement i lokalsamfundet 45

God praksis nr. 2 - Nabolagshuse (Case di Quartiere) som lokalsamfundsbaserede knudepunkter for bæredygtighed og deltagelse 48

God praksis nr. 3 - Nabolagsbaseret deltagelseslaboratorium for fornyelse af Marzabotto-området (Bologna) 51

God praksis nr. 1 - Can Masdeu: Lokalsamfundsdrevet økoprojekt for bæredygtig livsstil og lokalt engagement (Barcelona) 53

God praksis nr. 2 - Can Batlló: Lokalsamfundsdrevet fornyelse og fælles produktion af nabolagstjenester (Barcelona) 55

God praksis nr. 3 - Barrios Convivenciales: Samskabelse af bæredygtige nabolag gennem hverdagspraksisser 57

Ordliste 62

Kapitel 1
Introduktion og nøglebegreber

Dette kapitel introducerer N-GREEN-værktøjskassen, dens formål og centrale begreber. Kapitlet skaber en fælles forståelse af bæredygtighed og forklarer, hvordan lokale, nabolagsbaserede handlinger kan bidrage til miljømæssige og sociale forandringer.

1.1 Hvad er N-GREEN, og hvorfor denne værktøjskasse?

N-GREEN-projektet har til formål at støtte civilsamfundsorganisationer (CSO'er) i at fremme miljømæssig bæredygtighed på nabolagsniveau gennem deltagelsesbaserede tilgange. Projektet anerkender, at lokalsamfund spiller en central rolle i håndteringen af miljøudfordringer, fordi mange bæredygtighedsrelaterede adfærdsmønstre og beslutninger finder sted i hverdagen og i lokale sammenhænge.

N-GREEN-værktøjskassen er N-GREEN-projektets primære produkt. Den er udformet som en praktisk guide, der støtter organisationer, facilitatorer og lokale aktører i at designe og gennemføre bæredygtighedsindsatser sammen med lokalsamfund. I stedet for kun at formidle teoretisk viden fokuserer den på konkrete trin, værktøjer og eksempler, som kan anvendes direkte i virkelige sammenhænge.

Metoden, der er anvendt til udarbejdelsen af dette dokument, er følgende:

- Fokusgrupper, kaldet N-GREEN Talks, blev gennemført i hvert deltagende land (Italien, Spanien og Danmark) for at identificere de mest relevante behov, udfordringer og muligheder i relation til miljømæssig bæredygtighed på nabolagsniveau. Aktiviteterne involverede eksperter, praktikere og repræsentanter for civilsamfundsorganisationer

(CSO'er), der arbejder med klimaændringer, lokalsamfundsudvikling og bæredygtighed. I alt deltog 15 personer i aktiviteterne på tværs af de tre lande.

- Hver partner indsamlede og analyserede resultaterne fra de nationale fokusgrupper. Den ledende partner, Mindleap, samlede alle resultater i en samlet rapport, der opsummerede de vigtigste indsigter og identificerede fælles temaer på tværs af landene.
- På baggrund af disse resultater blev den overordnede struktur for N-GREEN-værktøjskassen fastlagt og delt mellem projektpartnerne. Udviklingen af værktøjskassens indhold blev gennemført som en samarbejdsproces, hvor hver partner bidrog med specifikke afsnit i overensstemmelse med deres ekspertise og rolle i projektet.

Værktøjskassen er opdelt i særskilte kapitler, der dækker følgende temaer: introduktion og nøglebegreber; forståelse og inddragelse af nabolaget; design og gennemførelse af lokale bæredygtighedsinitiativer; kommunikation, adfærdsændring og effekt; samt god praksis.

1. Forstå og engagere nabolaget: støtter organisationer i at analysere lokale sammenhænge og aktivere deltagelse i lokalsamfundet.
2. Design og gennemførelse af bæredygtighedsindsatser: guider brugerne trin for trin gennem samskabelse og gennemførelse af lokale initiativer.
3. Kommunikation, adfærdsændring og effekt: fokuserer på, hvordan lokalsamfund engageres, bæredygtig adfærd fremmes, og resultater måles.
4. Casestudier og god praksis: præsenterer virkelige eksempler på lokalsamfundsdrevne initiativer og fremhæver praktiske tilgange, værktøjer og erfaringer, der kan tilpasses andre sammenhænge.

Sådan bruger I værktøjskassen: Begynd med Kapitel 2 for at forstå den lokale kontekst og identificere relevante interessenter. Brug derefter Kapitel 3 til at definere udfordringen, samskabe løsninger og planlægge gennemførelsen. Kapitel 4 hjælper jer med kommunikation, adfærdsændring og effektmåling, mens Kapitel 5 giver eksempler, der kan inspirere og tilpasses. Vælg de værktøjer og skabeloner, der passer til jeres behov; det er ikke nødvendigt at anvende dem alle.

1.2 Forståelse af miljømæssig og social bæredygtighed

N-GREEN-projektet fokuserer på miljømæssig bæredygtighed og støtter handlinger, der reducerer miljøpåvirkningen og fremmer mere bæredygtige måder at leve på i nabolaget.

Miljømæssig bæredygtighed handler om ansvarlig brug af naturressourcer og beskyttelse af økosystemer, så miljøsystemerne kan understøtte både nuværende og fremtidige generationer. I praksis omfatter det blandt andet handlinger som:

●\treducere energiforbruget

●\tfremme bæredygtig mobilitet

●\tbeskytte biodiversiteten

●\tanvende ressourcer effektivt

Miljømæssig bæredygtighed kan imidlertid ikke opnås gennem tekniske løsninger alene. Som internationale organisationer såsom Det Europæiske Miljøagentur og OECD fremhæver, afhænger den også af menneskers adfærd, daglige valg og lokalsamfundenes aktive deltagelse.

Derfor integrerer N-GREEN-tilgangen også social bæredygtighed som en vigtig muliggørende faktor.

Social bæredygtighed henviser til lokalsamfunds evne til at sikre trivsel, inklusion, lighed og livskvalitet, så alle mennesker kan deltage i og få gavn af bæredygtighedsprocesser.

De to dimensioner hænger tæt sammen. Miljøindsatser er målet, mens social bæredygtighed skaber de nødvendige betingelser for at lykkes: Indsatserne bliver mere effektive, når de er inkluderende, tilgængelige og støttet af lokalsamfundet.

Eksempelboks

Et cykelinitiativ vil kun lykkes, hvis det er sikkert og tilgængeligt for forskellige grupper, herunder børn og ældre.

Energibesparende tiltag er mere effektive, når beboerne forstår fordelene og deltager aktivt i gennemførelsen.

1.3 Den nabolagscentrerede tilgang

N-GREEN-værktøjskassen anvender en nabolagscentreret tilgang og fokuserer på det lokale niveau som det mest effektive niveau til at designe og gennemføre bæredygtighedsindsatser.

Denne tilgang bygger på et centralt princip: Bæredygtighed bliver effektiv, når den er forankret i hverdagen og formes sammen med lokalsamfundet.

Forskning og politiske rammer fremhæver betydningen af at arbejde på nabolagsniveau. OECD understreger eksempelvis, at nabolagsbaserede tilgange kan reagere mere fleksibelt på lokale forhold og bedre håndtere komplekse sociale og miljømæssige udfordringer. Tilsvarende identificerer studier af bymæssig bæredygtighed nabolaget som et centralt niveau, hvor miljømæssige og sociale dynamikker mødes og kan påvirkes effektivt.

Arbejdet på nabolagsniveau hjælper også med at reducere kompleksiteten. Ved at fokusere på et mindre geografisk område kan organisationer lettere identificere centrale udfordringer, prioritere behov og udvikle målrettede handlinger. Det gør bæredygtighedsinitiativer mere håndterbare, relevante og tilpasningsdygtige over tid.

Inden for denne tilgang anvender organisationer ikke på forhånd fastlagte løsninger. I stedet arbejder de i en specifik lokal sammenhæng for at:

- forstå lokale behov, udfordringer og ressourcer
- engagere beboere og interessenter
- samskabe handlinger, der er tilpasset den lokale sammenhæng
- afteste og tilpasse løsninger gennem direkte gennemførelse

Nabolag er særligt effektive rum for handling, fordi de er:

- steder, hvor daglig adfærd finder sted (mobilitet, energiforbrug, forbrug)
- miljøer, hvor relationer og tillid kan opbygges
- sammenhænge, hvor handlinger kan skabe synlige og umiddelbare resultater

Derfor kombinerer N-GREEN-tilgangen tre centrale elementer:

- **Stedsbaseret handling**
  Arbejde i et specifikt nabolag for at sikre, at handlinger svarer på reelle behov og forhold.
- **Deltagelsesbaserede processer**
  Inddragelse af beboere og interessenter i beslutningstagning og gennemførelse for at øge relevans og ejerskab.
- **Praktisk afprøvning**
  Afprøvning af mindre handlinger, som løbende kan tilpasses på baggrund af feedback og resultater.

Denne metode gør det muligt for organisationer at omsætte abstrakte bæredygtighedsmål til konkrete, lokalt relevante handlinger og dermed øge både effektivitet og engagement i lokalsamfundet. Dokumentation viser også, at styrket engagement på nabolagsniveau er afgørende for at opbygge modstandsdygtighed og støtte langsigtede bæredygtighedsomstillinger.

Eksempelboks

En lokal organisation ønsker at reducere energiforbruget i et nabolag.

I stedet for at lancere en generel oplysningskampagne:

- inddrager den beboerne for at identificere de vigtigste problemer (f.eks. høje energiomkostninger)
- samskaber den enkle løsninger (f.eks. energibesparende praksis og fælles sessioner)

- afprøver den handlinger med en mindre gruppe
- tilpasser den dem på baggrund af feedback

Denne tilgang gør indsatsen mere relevant, forståelig og effektiv. Samtidig øger den både deltagelsen og det langsigtede engagement.

1.4 Civilsamfundsorganisationernes (CSO'ernes) rolle

Civilsamfundsorganisationer (CSO'er) er ikke-statslige, almennyttige organisationer, der repræsenterer lokalsamfunds interesser, behov og værdier. Ifølge europæiske og internationale rammer spiller CSO'er en central rolle i at understøtte deltagelse, inklusion og lokale udviklingsprocesser.

I N-GREEN-tilgangen er CSO'er centrale aktører i at muliggøre bæredygtighed på nabolagsniveau.

Hvorfor CSO'er er effektive

CSO'er er særligt effektive til at fremme bæredygtighed, fordi de arbejder tæt på lokalsamfund og kan handle direkte i hverdagens sammenhænge.

De:

- har en stærk forståelse af lokale behov og dynamikker
- kan opbygge tillid over tid
- kan engagere forskellige og ofte underrepræsenterede grupper
- er fleksible og kan tilpasse handlinger til specifikke sammenhænge

På grund af disse egenskaber er CSO'er godt placeret til at understøtte adfærdsændring og deltagelse i lokalsamfundet, som er væsentlige forudsætninger for at opnå miljømæssig bæredygtighed.

CSO'ernes roller i N-GREEN-tilgangen

I praksis påtager CSO'er sig flere roller i nabolagsbaserede bæredygtighedsprocesser:

- **Facilitatorer**
  De designer og leder deltagelsesbaserede processer og skaber rum, hvor mennesker kan udtrykke behov, dele idéer og samskabe løsninger (f.eks. ved at organisere lokale workshops for at identificere bæredygtighedsprioriteter).
- **Forbindelsesled**
  De forbinder forskellige aktører, herunder beboere, offentlige institutioner, lokale

organisationer og eksperter, og bidrager til at opbygge samarbejdsnetværk (f.eks. ved at samle borgere, lokale myndigheder og skoler om udviklingen af et nabolagsinitiativ).

- **Muliggørere**
  De støtter lokalsamfund i at omsætte idéer til handling ved at tilbyde værktøjer, vejledning og muligheder for engagement (f.eks. ved at støtte beboere i at etablere en fælleshave eller et energibesparende initiativ).
- **Mæglere**
  De hjælper med at afbalancere forskellige perspektiver og interesser og sikrer, at bæredygtighedsindsatser er inkluderende og tilgængelige (f.eks. ved at facilitere dialog mellem beboere og lokale myndigheder om bekymringer vedrørende en ny mobilitetsplan).

CSO'er kan omsætte disse styrker til konkrete bidrag i nabolagsbaserede bæredygtighedsprocesser. I praksis fungerer de som facilitatorer, forbindelsesled, muliggørere og mæglere mellem beboere, institutioner og andre lokale aktører.

1.5 Bæredygtighed og livskvalitet

Bæredygtighed er tæt forbundet med livskvalitet, forstået som kombinationen af menneskers daglige levevilkår, sundhed og overordnede trivsel.

Miljøforhold påvirker direkte, hvordan mennesker lever, bevæger sig og interagerer i deres nabolag. Som Det Europæiske Miljøagentur fremhæver, er reduktion af forurening afgørende for at beskytte menneskers sundhed og forbedre livskvaliteten. Derfor handler bæredygtighedsindsatser ikke kun om langsigtede miljømål, men også om at forbedre hverdagen på konkrete og synlige måder.

Det er vigtigt at anerkende denne sammenhæng af to grunde. For det første hjælper det med bedre at forstå bæredygtighedens reelle effekt. For det andet giver det en strategisk måde at engagere lokalsamfund på, fordi mennesker er mere tilbøjelige til at deltage, når de ser klare og umiddelbare fordele.

Hvorfor bæredygtighed er vigtig

Bæredygtighedsindsatser skaber håndgribelige fordele, der bidrager til at forbedre livskvaliteten på nabolagsniveau:

- **Bedre sundhed**
  Mindre luftforurening og adgang til grønne områder forbedrer både den fysiske og mentale sundhed.
  (f.eks. kan etableringen af et lille grønt område i nabolaget reducere stress og fremme udendørs aktiviteter).

- **Bedre daglige levevilkår**
  Renere, sikrere og mere attraktive omgivelser forbedrer hverdagsoplevelsen.
  (f.eks. reducerer fodgængervenlige gader støj og gør offentlige rum mere behagelige).
- **Økonomiske fordele**
  Effektiv brug af ressourcer kan reducere husholdningernes omkostninger.
  (f.eks. kan enkle energibesparende vaner sænke elregningen).
- **Stærkere sociale relationer**
  Fælles aktiviteter og lokale initiativer opbygger relationer og tillid.
  (f.eks. øger organisering af lokale arrangementer eller fælles projekter samspillet mellem beboerne).
- **Miljøbeskyttelse**
  Bæredygtig adfærd reducerer miljøpåvirkningen og bidrager til klimamålene.
  (f.eks. reducerer affaldsreduktion eller fremme af cykling i stedet for bilkørsel udledningerne).

Værktøjskassetip

Disse fordele kan anvendes direkte som nøglebudskaber i kommunikationsstrategier (se Kapitel 4) og hjælpe organisationer med at forbinde bæredygtighed med menneskers daglige prioriteter.

Eksempel:

I stedet for at kommunikere:

- I stedet for budskabet:
  "Reducer udledningerne for at bekæmpe klimaændringer"
- Brug hellere budskabet:
  "Spar energi, så du reducerer dine regninger og forbedrer komforten derhjemme"

Tilsvarende:

- I stedet for:
  "Frem bæredygtig mobilitet"
- Kan det kommunikeres som:
  "Gør dit nabolag sikrere og mere behageligt at gå og cykle i"

Yderligere ressourcer

1. Den europæiske grønne pagt

Type: Politisk ramme

Kilde: Europa-Kommissionen

Sprog: Alle EU-sprog

Kort beskrivelse: EU's strategi for klimaneutralitet, som fremhæver betydningen af inkluderende og deltagelsesbaserede omstillinger.

Licens/Kreditering: © Den Europæiske Union (genbrug tilladt med kreditering)

Link/Bilag: https://commission.europa.eu

2. Den europæiske klimalov

Type: Politisk ramme

Kilde: Europa-Kommissionen

Sprog: Alle EU-sprog

Kort beskrivelse: Fastlægger den retlige ramme for at opnå klimaneutralitet i EU senest i 2050 og opstiller mellemliggende mål for reduktion af udledninger.

Licens/Kreditering: © Den Europæiske Union (genbrug tilladt med kreditering)

Link/Bilag: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/european-climate-law_en

3. EU-strategien for tilpasning til klimaændringer

Type: Politisk strategi

Kilde: Europa-Kommissionen

Sprog: Alle EU-sprog

Kort beskrivelse: Understøtter indsatser, der styrker modstandsdygtigheden og tilpasningen til følgerne af klimaændringer på alle niveauer, herunder i lokalsamfund.

Licens/Kreditering: © Den Europæiske Union (genbrug tilladt med kreditering)

Link/Bilag: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/adaptation-and-resilience-climate-change/eu-adaptation-strategy_en

4. Rammen for bymobilitet

Type: Politisk ramme

Kilde: Europa-Kommissionen

Sprog: EN (tilgængelig på flere EU-sprog)

Kort beskrivelse: Tilbyder en ramme for bæredygtig bymobilitet med fokus på aktiv mobilitet (gang og cykling), tilgængelighed og forbedret livskvalitet i byer.

Licens/Kreditering: © Den Europæiske Union (genbrug tilladt med kreditering)

Link/Bilag: https://transport.ec.europa.eu

5. Europas miljøtilstand 2025

Type: Rapport

Kilde: Det Europæiske Miljøagentur

Sprog: EN

Kort beskrivelse: Giver en opdateret vurdering af Europas miljøudfordringer og fremhæver betydningen af lokal handling, adfærdsændring og engagement i lokalsamfundet i bæredygtighedsomstillinger.

Licens/Kreditering: © EEA (genbrug med kreditering)

Link/Bilag: https://www.eea.europa.eu/en/europe-environment-2025

6. Fra sårbarhed i lokalsamfund til modstandsdygtighed

Type: Teknisk notat

Kilde: Council of Europe Development Bank

Sprog: EN

Kort beskrivelse: Viser, hvordan engagement i lokalsamfund styrker modstandsdygtighed og understøtter bæredygtighed på lokalt niveau.

Licens/Kreditering: © CEB

Link/Bilag: https://coebank.org

7. How's Life? Måling af trivsel

Type: Rapport

Kilde: OECD

Sprog: EN (resumé på flere sprog)

Kort beskrivelse: Definerer livskvalitet gennem dimensioner som sundhed, miljø, levevilkår og trivsel.

Licens/Kreditering: © OECD (genbrug med kreditering)

Link/Bilag: https://www.oecd.org/how-s-life

8. Grønne byområder og sundhed

Type: Videnskabelig rapport

Kilde: Verdenssundhedsorganisationen

Sprog: EN

Kort beskrivelse: Viser, hvordan adgang til grønne områder forbedrer fysisk og mental sundhed samt den generelle trivsel.

Licens/Kreditering: © WHO

Link/Bilag: https://www.who.int

9. Overvågning og perspektiver for nulforurening 2025

Type: Rapport

Kilde: Det Europæiske Miljøagentur

Sprog: EN

Kort beskrivelse: Vurderer fremskridt mod EU's mål om nulforurening og fremhæver sammenhænge mellem miljøforhold, menneskers sundhed og livskvalitet.

Licens/Kreditering: © EEA

Link/Bilag: https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/zero-pollution-monitoring-and-outlook-report

Kapitel 2

Forstå og engagere nabolaget

Dette kapitel guider organisationer i at analysere deres nabolag og engagere interessenter. Det introducerer en praktisk trin-for-trin-tilgang til at identificere lokale prioriteter, kortlægge aktører og designe effektive strategier for engagement i lokalsamfundet.

2.1 Forstå den lokale kontekst

At forstå den lokale kontekst er det første skridt i designet af effektive bæredygtighedsindsatser.

Et nabolag bør forstås både som et fysisk miljø og som et socialt system. Det omfatter gader, bygninger og offentlige rum, men også relationer, daglige praksisser og lokale dynamikker. Det er afgørende at tage højde for begge dimensioner for at identificere relevante udfordringer og designe handlinger, der er realistiske og meningsfulde for lokalsamfundet.

Nabolagsniveauet er særligt velegnet til bæredygtighedsindsatser. Det er stort nok til at rumme centrale emner som mobilitet, miljøforhold og offentlige rum, men samtidig lille nok til at muliggøre konkrete, synlige og lokalsamfundsbaserede indsatser.

Trin 1 - Forstå den lokale kontekst

For at gøre analysen håndterbar og nyttig er det vigtigt at fokusere på et begrænset antal centrale aspekter, der er direkte forbundet med mulige handlinger.

I stedet for at forsøge at analysere alt bør organisationer koncentrere sig om fire hoveddimensioner:

1. Fysiske og rumlige forhold

Dette omfatter, hvordan nabolaget er organiseret, og hvordan rummene anvendes.

Centrale aspekter at observere:

- Det omfatter blandt andet grønne områder i form af pladser, parker og fællesarealer.
- gadernes udformning og tilgængelighed
- tilstedeværelsen af grønne områder
- barrierer eller underudnyttede rum

(f.eks. en park, der ikke bruges, en gade, der er svær at krydse, eller mangel på skyggefulde områder)

Hvad skal man se efter:

Observer nabolaget direkte, og brug enkle kortlægningsværktøjer til at forstå, hvordan rummene er organiseret og anvendes i hverdagen.

På baggrund af observation og kortlægning identificeres:

- **Rum, der er:**
    - underudnyttede
    - utilgængelige
    - dårligt udformede
- **Muligheder for forbedring:**
    - ubenyttede eller dårligt vedligeholdte grønne områder
    - rum, der kan aktiveres eller få en ny funktion
    - områder, hvor små ændringer kan skabe en synlig effekt

Værktøjer og skabeloner

- OpenStreetMap: tilbyder et gratis og åbent kort over gader, offentlige rum og tjenester og er nyttigt til at identificere rumlige forhold og forstå, hvordan nabolaget er organiseret.
- Copernicus Urban Atlas: indeholder detaljerede oplysninger om arealanvendelse og grønne områder i europæiske byer og hjælper med at identificere bystruktur og tilgængeligheden af åbne områder.

2. Miljøforhold

Denne dimension handler om nabolagets miljømæssige kvalitet og dens betydning for hverdagen.

Centrale aspekter at observere:

- luftkvalitet og forureningskilder
- støj og trafik
- varme og mangel på skygge

- affaldshåndtering
- tilstedeværelse af vegetation og biodiversitet

(f.eks. områder udsat for kraftig trafikforurening, mangel på træer eller dårlig affaldshåndtering)

Hvad skal man se efter:

Observer nabolaget direkte, og brug tilgængelige miljødata til at forstå de lokale forhold.

På baggrund af observation og data identificeres:

Miljørisici:

- områder, der er udsat for høje niveauer af luft- eller støjforurening
- gader med tæt trafik
- overophedede områder med lidt skygge
- dårligt håndteret affald eller mangel på genanvendelsesfaciliteter

Muligheder for forbedring:

- områder, hvor der kan tilføjes træer eller anden vegetation
- områder, hvor mindre trafik kan forbedre luftkvaliteten
- steder, der egner sig til mindre miljøindsatser

Værktøjer og skabeloner

- Copernicus Atmosphere Monitoring Service (CAMS): leverer fire-dages prognoser for luftkvaliteten i Europa og viser niveauer af centrale forurenende stoffer, pollen og luftbårne partikler.
- EEA Noise Observation & Information Service leverer strategiske kort over miljøstøjniveauer i Europa og fremhæver eksponering fra kilder som vejtrafik, jernbaner, lufthavne og industri.
- Hush City bruger crowdsourcede data til at kortlægge stille områder.
- WeCount bruger crowdsourcede data til at kortlægge trafikstrømme.

3. Hverdagsliv og mobilitet

Denne dimension fokuserer på, hvordan mennesker bevæger sig og får adgang til tjenester i deres dagligdag.

Centrale aspekter at observere:

- muligheder for at gå og sikkerhed for fodgængere
- adgang til tjenester (butikker, skoler, sundhedsydelser)

- brug af cykler eller offentlig transport
- afstande og transportvaner

Hvad skal man se efter:

Observer mobilitetsmønstre, og kombiner rumlig analyse med brugeroplevelsen.

På baggrund af observation og kortlægning identificeres:

Mobilitetsudfordringer:

- usikre eller vanskelige gangruter
- barrierer for fodgængere (f.eks. trafik, dårlig belysning og smalle fortove)
- begrænset adgang til tjenester inden for gåafstand
- lav anvendelse af offentlig transport eller cykling

Muligheder for forbedring:

- ruter, der kan gøres sikrere for gang eller cykling
- områder, hvor adgangen til tjenester kan forbedres
- rum, hvor mobilitetsindsatser kan reducere bilafhængigheden

📌 Eksempel:
En gade nær en skole mangler et sikkert krydsningssted → forældre bruger bilen i stedet for at gå.

Beboerne har brug for en bil for at nå basale tjenester → lav gangvenlighed.

Værktøjer og skabeloner

- OpenRouteService: beregner ruter til fods, på cykel og i bil og hjælper med at vurdere afstande og tilgængeligheden til tjenester.
- Lokale åbne data for offentlig transport (GTFS): giver oplysninger om ruter, frekvens og dækning af offentlige transportsystemer.

4. Lokalsamfund og lokale aktører

Dette omfatter nabolagets sociale dimension og de mennesker, der er involveret.

Centrale aspekter at identificere:

- lokale organisationer og foreninger
- aktive borgere og uformelle grupper
- niveauer af deltagelse og samspil

- tilstedeværelsen af sårbare eller underrepræsenterede grupper

(f.eks. stærke lokale foreninger, men begrænset involvering af unge eller ældre beboere)

Hvad skal man se efter:

Engagér lokalsamfundet, og indsaml oplysninger gennem direkte kontakt.

På baggrund af observation og interaktion identificeres:

Eksisterende aktører:

- aktive organisationer og lokalsamfundsgrupper
- uformelle netværk og lokale ledere
- institutioner, der er involveret i området

Manglende elementer og muligheder:

- grupper, der ikke deltager aktivt
- lokalsamfund, der er sværere at nå
- muligheder for at styrke deltagelse og samarbejde

Værktøjer og skabeloner

- Lokale kommunale hjemmesider og portaler for åbne data: giver oplysninger om registrerede organisationer, tjenester og lokale initiativer.
- URBACT: tilbyder eksempler og casestudier om interessentinddragelse og lokal styring i europæiske byer.
- Værktøj til interessentkortlægning: understøtter identifikation og organisering af interessenter ud fra deres rolle, interesse og involveringsniveau.

Trin 2 - Identificering af prioriteter og centrale problemstillinger

De fire dimensioner, der blev undersøgt i Trin 1, bør ikke betragtes isoleret. I de fleste nabolag er miljømæssige, rumlige, mobilitetsrelaterede og sociale problemstillinger indbyrdes forbundne.

For eksempel:

- begrænsede grønne områder kan bidrage til varme og mindske brugen af offentlige rum
- tæt trafik kan påvirke både luftkvalitet og fodgængersikkerhed
- underudnyttede offentlige rum kan begrænse mulighederne for socialt samspil

Derfor er formålet med analysen ikke blot at beskrive nabolaget, men at identificere de problemstillinger, der har størst indflydelse på hverdagen og bæredygtigheden.

For at understøtte denne proces kan organisationer følge en enkel, handlingsorienteret metode:

- **Fase 1: Identificer tilbagevendende problemstillinger**
  Se efter problemer, der går igen på tværs af forskellige dimensioner (f.eks. trafik, der påvirker både mobilitet og miljøkvalitet).
- **Fase 2: Prioritér ud fra relevans og gennemførlighed**
  Fokuser på problemstillinger, der både er vigtige for lokalsamfundet og realistisk kan håndteres på nabolagsniveau. De bør:
  - være relevante for lokalsamfundet
  - påvirke hverdagen
  - være realistiske at håndtere på nabolagsniveau

  Undgå at vælge for mange prioriteter. Et lille antal klart definerede udfordringer er mere effektivt.

Værktøjer og skabeloner

- Nabolagsanalyseskema (Fase 1): Til at indsamle observationer og beskrive den lokale kontekst, herunder centrale problemstillinger, ressourcer og muligheder.
- Prioriteringsmatrix (Fase 2): Til at hjælpe organisationer med at prioritere problemstillinger ud fra relevans og gennemførlighed.

Trin 3 - Kortlægning af interessenter

Interessentkortlægning bør gennemføres parallelt med nabolagsanalysen, når de centrale problemstillinger og prioriteter er identificeret.

Når organisationer undersøger den lokale kontekst, vil centrale aktører naturligt træde frem i relation til specifikke problemstillinger, steder eller aktiviteter. Et problem med offentlige rum kan for eksempel fremhæve lokale foreningers rolle, mens mobilitetsproblemer kan involvere skoler, lokale myndigheder eller aktive borgergrupper.

Dette afspejler en tilgang med flere interessenter, hvor forskellige typer aktører bidrager til at forstå og håndtere lokale udfordringer.

Når de vigtigste problemstillinger og prioriteter er identificeret, kan organisationer strukturere oplysningerne i et interessentkort, der tydeliggør:

- hvem der er involveret
- hvilken rolle de spiller
- hvordan de kan bidrage til fremtidige handlinger

Interessenter kan omfatte:

- **Lokale organisationer og foreninger**
  (f.eks. NGO'er, lokalsamfundsgrupper samt kulturelle eller miljømæssige organisationer)
- **Offentlige institutioner**
  (f.eks. kommuner, skoler og lokale tjenester)
- **Uformelle grupper og aktive borgere**
  (f.eks. nabolagsgrupper, frivillige og lokale ledere)

Kortlægning af interessenter hjælper med at:

- forstå eksisterende relationer
- identificere potentielle partnere
- sikre inkluderende deltagelse

Det er også vigtigt ikke kun at tage højde for synlige aktører, men også mindre repræsenterede eller svært tilgængelige grupper, som kan kræve særlige engagementstrategier.

Værktøjer og skabeloner

- Værktøj til interessentkortlægning: Til at identificere og kategorisere interessenter ud fra deres rolle, involveringsniveau og potentielle bidrag.

2.2 Design af engagement i lokalsamfundet på nabolagsniveau

Deltagelsesfasen bygger direkte på resultaterne fra nabolagsanalysen.

De tidligere identificerede problemstillinger og prioriteter giver sammen med interessentkortlægningen et klart grundlag for at definere, hvordan deltagelsen bør struktureres.

På dette tidspunkt er målet at omsætte disse oplysninger til en enkel og realistisk engagementstrategi, der besvarer nogle centrale spørgsmål:

- hvem der skal involveres
- hvilke problemstillinger de skal involveres i
- med hvilket niveau af engagement
- og hvorfor deltagelse er relevant for dem

Dette hjælper med at sikre, at deltagelsen ikke er generel, men fokuseret, meningsfuld og tilpasset den lokale kontekst.

Trin 1 - Fra analyse til engagement

Interessentkortlægning og prioriterede problemstillinger bør bruges sammen til at definere, hvordan forskellige grupper engageres.

De hjælper organisationer med at bevæge sig fra:

- en generel idé om "lokalsamfundet"
  → til
- en klar identifikation af de specifikke interessenter, der skal involveres

Forskellige interessenter kræver forskellige former for engagement.

Denne værktøjskasse anvender en gradueret tilgang til deltagelse, hvor engagementsniveauet kan variere afhængigt af interessenten og målet:

- **Informér →** giv klar og tilgængelig information
- **Konsultér →** indsamle feedback og perspektiver
- **Involvér →** engagér interessenter i drøftelser
- **Samarbejd →** arbejd sammen om at forme løsninger

Dette gør det muligt for organisationer at designe deltagelsesprocesser, der er målrettede, realistiske og tilpasset den lokale kontekst.

Trin 2 - Fokuser deltagelsen på konkrete problemstillinger

Deltagelse bør være direkte knyttet til de prioriteter, der blev identificeret i analysefasen.

Det betyder:

- at engagere interessenter omkring specifikke lokale problemstillinger
- at bruge virkelige eksempler og situationer
- at undgå abstrakte eller alt for generelle drøftelser

For eksempel:

- drøfte mobilitetsproblemer i relation til en bestemt gade eller et bestemt område
- undersøge brugen af et bestemt offentligt rum
- identificere miljømæssige bekymringer på et afgrænset sted

Denne tilgang gør deltagelsen mere meningsfuld og lettere for mennesker at engagere sig i.

Trin 3 - Vælg passende engagementformater

Forskellige interessenter og problemstillinger kan kræve forskellige former for engagement.

Valget af engagementformat bør baseres på:

- det nødvendige deltagelsesniveau (informér, konsultér, involvér, samarbejd)
- typen af interessenter, der deltager
- tilgængelig tid og ressourcer

Eksempler omfatter:

- Informér → faktaark, onlineindhold
- Konsultér → spørgeskemaer, interviews, feedbacksessioner
- Involvér → workshops, gruppedrøftelser
- Samarbejd → samskabelsessessioner, arbejdsgrupper

Målet er at skabe tilgængelige og kontekstilpassede muligheder for deltagelse.

Trin 4 - Sikring af effektiv deltagelse

For at være effektiv bør deltagelsen:

- være tydeligt knyttet til identificerede problemstillinger
- involvere de rette interessenter
- give deltagerne mulighed for at bidrage meningsfuldt
- give deltagerne en klar og oplevet fordel

Deltagelse er mere effektiv, når mennesker forstår, hvad de får ud af at være involveret.

Som fremhævet i Kapitel 1 kan bæredygtighedsindsatser skabe håndgribelige fordele i hverdagen, herunder bedre sundhed, bedre levevilkår og økonomiske fordele.

På nabolagsniveau bør disse fordele gøres tydelige og knyttes til konkrete situationer. For eksempel:

- forbedret luftkvalitet eller adgang til grønne områder kan støtte fysisk og mental sundhed
- mindre trafik eller forbedrede offentlige rum kan øge kvaliteten af hverdagslivet
- fremme af effektiv ressourceanvendelse kan føre til økonomiske besparelser for husholdninger

Når deltagelse kobles til disse konkrete fordele, øges motivation og engagement, fordi det bliver lettere for mennesker at se værdien af at deltage.

Det er vigtigt, at deltagerne forstår:

- hvorfor de bliver involveret
- hvad de bidrager til

- hvordan deres input vil blive brugt

Dette hjælper med at undgå symbolsk deltagelse og øger kvaliteten og bæredygtigheden af engagementet.

Trin 5 - Forudse almindelige udfordringer

Design og ledelse af engagement i lokalsamfund på nabolagsniveau indebærer ofte praktiske udfordringer. Hvis de forudses, kan organisationer designe mere effektive processer.

Almindelige udfordringer omfatter:

- **Lav deltagelse eller manglende interesse**
  → Start med små, synlige handlinger, og kommunikér tydeligt fordelene ved at deltage
- **Begrænset tillid til institutioner eller organisationer**
  → Opbyg tillid gradvist gennem gennemsigtighed og vedvarende engagement
- **Vanskeligheder med at nå bestemte grupper**
  → Brug forskellige kanaler og formater, og samarbejd med lokale mellemled eller lokalsamfundsledere
- **Urealistiske forventninger eller misforståelser**
  → Kommunikér tydeligt processens omfang og hvad der realistisk kan opnås

Tidlig håndtering af disse udfordringer hjælper med at skabe mere inkluderende og bæredygtige deltagelsesprocesser.

Trin 6 - Definér jeres engagementstrategi

På baggrund af nabolagsanalysen og interessentkortlægningen bør organisationer definere en klar og struktureret engagementstrategi.

Strategien samler alle de centrale elementer, der hidtil er identificeret, og omsætter dem til en praktisk plan.

En enkel engagementstrategi bør omfatte:

- **Fase 1 - Vælg de prioriterede problemstillinger**

Tag udgangspunkt i de problemstillinger, der blev identificeret i Afsnit 2.1, og vælg et begrænset antal prioriteter, som er relevante for lokalsamfundet og realistiske på nabolagsniveau.

- **Fase 2 - Identificér de interessenter, der skal involveres**
  Identificér de relevante interessenter for hver prioriteret problemstilling.

- **Fase 3 - Definér engagementsniveauet**
  Beslut, hvordan hver interessentgruppe skal involveres ved hjælp af det passende engagementsniveau (informér, konsultér, involvér, samarbejd).
- **Fase 4 - Tydeliggør fordelene ved deltagelse**
  Definér, hvorfor deltagelse er relevant for hver interessent.
- **Fase 5 - Vælg passende engagementformater**
  Vælg enkle og egnede måder at engagere interessenter på ud fra engagementsniveau, interessenttype, tilgængelig tid og ressourcer (f.eks. møder, workshops og uformelle interaktioner).

Målet er at sikre, at engagementet er:

- i overensstemmelse med den lokale kontekst
- fokuseret på konkrete problemstillinger
- realistisk med hensyn til tid og ressourcer

Værktøjer og skabeloner

- Planlægningsværktøj til deltagelse: Til at definere, hvordan forskellige interessenter engageres ud fra de problemstillinger, de er knyttet til, samt deres roller, interesser, engagementsniveau og forventede fordele.

Kapitel 3

Fra idé til handling: Design af lokale bæredygtighedsinitiativer

Dette kapitel støtter organisationer i at omsætte lokale indsigter til handling. Det giver en struktureret tilgang til at definere udfordringer, samskabe og udvikle praktiske bæredygtighedsinitiativer.

3.1 Definition af lokale udfordringer

Med udgangspunkt i analysen fra Kapitel 2 bør organisationer nu gå fra at identificere prioriterede problemstillinger til at definere en tydelig udfordring, der skal håndteres.

På dette trin er målet endnu ikke at finde løsninger, men at forstå og afgrænse problemet bedre. En klart defineret udfordring giver et stærkt fundament for alle efterfølgende trin.

Trin 1 - Definér problemet

Start med at beskrive det konkrete problem, der ligger bag den valgte problemstilling. Beskriv situationen uden endnu at foreslå en løsning.

En god problemformulering bør beskrive:

- hvad der sker
- hvor det sker
- hvem der er berørt
- hvorfor det er vigtigt

👉 Dette trin er inspireret af metoder til problemafgrænsning, der anvendes i deltagelsesbaseret planlægning og design thinking, og som lægger vægt på klarhed før handling.

Eksempelboks

❌Generel formulering:
"Der er for meget trafik i nabolaget."

✓Problemformulering:
"Høje trafikniveauer på gade X reducerer fodgængersikkerheden og modvirker gang, især blandt børn og ældre beboere."

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til problemdefinition: hjælper med at strukturere beskrivelsen af problemstillingen, konteksten, de berørte grupper og påvirkningen.

Trin 2 - Forstå årsager og virkninger

Før der gås videre til handling, bør I kort reflektere over:

- de vigtigste årsager til problemet (hvorfor det opstår)
- de vigtigste virkninger (hvad det fører til)

Dette hjælper med at:

- forstå problemstillingen bedre
- undgå overfladiske løsninger
- identificere mere effektive handlinger

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til refleksion over årsag og virkning: understøtter en enkel identifikation af problemets vigtigste årsager og konsekvenser.

Trin 3 - Definér et enkelt mål

Omsæt problemet til et klart og handlingsorienteret mål.

Målet bør beskrive den ønskede forbedring, ikke selve løsningen.

For at være effektivt bør målet være:

- **specifikt** (klart fokuseret på en afgrænset problemstilling)
- **målbart** (det skal være muligt at vurdere fremskridt)

- **opnåeligt** (realistisk på nabolagsniveau)
- **relevant** (forbundet med lokalsamfundets behov)
- **tidsafgrænset** (knyttet til en tidsramme, når det er muligt)

👉 Dette afspejler SMART-tilgangen, som anvendes bredt i projektplanlægning til at definere klare og realistiske mål.

Eksempelboks

Problem:
"Høje trafikniveauer på gade X reducerer fodgængersikkerheden."

Mål:
"Forbedre fodgængersikkerhed og tilgængelighed på gade X."

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til måldefinition: hjælper med at omsætte problemet til et klart og realistisk mål ved hjælp af enkle SMART-kriterier.

3.2 Samskabelse af løsninger

Når udfordringen er klart defineret, er næste skridt at arbejde sammen med interessenter om at udvikle praktiske og fælles løsninger.

Formålet med samskabelse er at:

- validere den identificerede udfordring
- integrere forskellige perspektiver
- definere realistiske og fælles handlinger

Ikke alle interessenter behøver at blive involveret på samme måde.

Som introduceret i Kapitel 2 kan forskellige deltagelsesniveauer anvendes afhængigt af:

- interessentens rolle
- typen af det nødvendige bidrag
- processens fase

Derfor:

- kan nogle interessenter blot blive informeret
- kan andre blive konsulteret for at indsamle perspektiver

- mens en mindre gruppe kan blive direkte involveret i samskabelse og fælles beslutningstagning

👉 Samskabelsesaktiviteter bør primært fokusere på interessenter, der er direkte forbundet med udfordringen og kan bidrage til udviklingen af løsninger.

Trin 1 - Vælg interessenter til samskabelse

Start med at identificere, hvilke interessenter der aktivt bør deltage i samskabelsesprocessen.

Fokuser på interessenter, som:

- er direkte berørt af problemstillingen
- har relevant lokal viden eller erfaring
- kan bidrage til gennemførelse eller beslutningstagning

Andre interessenter kan blive informeret eller konsulteret uden at deltage direkte i samskabelsesaktiviteterne.

Værktøjer og skabeloner

- Værktøj til interessentkortlægning (fra Kapitel 2): hjælper med at identificere, hvilke interessenter der bør deltage direkte i samskabelsesaktiviteter.

Trin 2 - Del og validér udfordringen

Præsenter det tidligere identificerede problem og mål.

Invitér deltagerne til at:

- bekræfte, om udfordringen afspejler deres erfaringer
- tilføje manglende perspektiver
- identificere aspekter, der kan kræve justering

👉 Målet er at skabe en fælles forståelse af problemstillingen, før løsninger diskuteres.

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til problemdefinition (fra Afsnit 3.1): understøtter præsentation og drøftelse af den identificerede udfordring.
- Skabelon til refleksion over årsag og virkning (fra Afsnit 3.1): hjælper deltagerne med at validere årsager og virkninger.

Trin 3 - Generér og prioritér løsninger

Når udfordringen er valideret, inviteres deltagerne til at foreslå mulige løsninger og handlinger.

Tilskynd til:

- praktiske forslag
- lokal viden og levede erfaringer
- forskellige perspektiver

Eksempler:

- identificere sikrere gangruter
- foreslå midlertidige anvendelser af underudnyttede rum
- foreslå mindre miljøforbedringer

På dette trin bør deltagerne først generere idéer uden straks at evaluere dem.

Når forskellige muligheder er identificeret, drøftes:

- hvad der er realistisk på nabolagsniveau
- tilgængelige ressourcer og begrænsninger
- potentielle fordele for lokalsamfundet
- mulige barrierer for gennemførelse

Deltagerne kan derefter:

- kombinere lignende idéer
- tilpasse forslag
- prioritere de mest relevante og gennemførlige løsninger

👉 Målet er at gå fra en bred vifte af idéer til et lille antal realistiske og fælles løsninger, som interessenterne er villige til at støtte.

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til samskabelsessession: understøtter fælles drøftelser og aktiviteter til idégenerering.
- Brainstorming-canvas: hjælper deltagerne med at organisere idéer visuelt.
- Prioriteringsmatrix (fra Kapitel 2): hjælper med at vurdere idéers gennemførlighed, relevans og potentielle effekt.

Trin 4 - Definér handlinger og ansvar

Når prioriteterne er identificeret, defineres:

- hvilke handlinger der skal gennemføres
- hvem der vil bidrage
- hvad de næste skridt er

Ansvarsområder behøver ikke at blive formaliseret med det samme, men deltagerne bør have en klar forståelse af deres mulige rolle.

Når det er muligt:

- organisér aktiviteter i kronologisk rækkefølge
- skel mellem kortsigtede og langsigtede handlinger
- identificér afhængigheder mellem aktiviteter

Dette hjælper med at skabe en tydeligere og mere håndterbar gennemførelsesproces.

Eksempelboks

Handling: Forbedr fodgængersikkerheden nær skolen.

Mulige gennemførelsesaktiviteter:

- møde de lokale myndigheder
- identificere usikre krydsningssteder
- opsætte midlertidig skiltning
- organisere oplysningsaktiviteter med beboere og forældre

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til handlingsplanlægning: hjælper med at definere handlinger, ansvar og næste skridt.

3.3 Gennemførelse

Når handlinger og ansvar er aftalt gennem samskabelsesprocessen, kan organisationerne begynde gennemførelsen.

På dette trin er fokus på at:

- igangsætte de planlagte aktiviteter
- koordinere de involverede aktører
- sikre, at gennemførelsen skrider frem i overensstemmelse med den aftalte tidsplan

Det er nyttigt at starte med synlige og opnåelige aktiviteter, der kan være med til at opbygge tillid og fastholde engagementet.

Trin 1 - Organisér opfølgning på gennemførelsen

Gennemførelsen kræver regelmæssig koordinering mellem de involverede aktører, så ansvar, fremskridt og nødvendige beslutninger forbliver tydelige undervejs.

For at understøtte gennemførelsen:

- identificér, hvem der følger aktiviteternes fremskridt
- afklar, hvordan opdateringer og beslutninger deles
- definér enkle koordineringspunkter under gennemførelsen

Afhængigt af initiativet kan koordineringen involvere:

- lokale organisationer
- frivillige eller lokalsamfundsgrupper
- tekniske aktører eller institutioner
- uformel koordinering mellem interessenter

☞ Koordineringsmekanismer behøver ikke at være stærkt formaliserede. Enkel og regelmæssig opfølgning er ofte tilstrækkelig til at holde gennemførelsen på rette spor.

Når det er muligt:

- hold koordineringsaktiviteter enkle og regelmæssige
- brug eksisterende kommunikationskanaler
- afklar ansvarsområder tidligt
- dokumentér centrale beslutninger og opdateringer

Trin 2 - Følg fremskridt og milepæle

Under gennemførelsen er det vigtigt regelmæssigt at kontrollere, om aktiviteterne skrider frem som planlagt.

For at gøre dette:

- opdel gennemførelsesprocessen i mindre milepæle
- definér forventede kortsigtede resultater
- gennemgå fremskridt regelmæssigt med de involverede

Milepæle hjælper organisationer med at:

- følge gennemførelsen
- identificere forsinkelser eller vanskeligheder tidligt
- fastholde motivation og engagement

👉 Milepæle behøver ikke at være komplekse. Enkle og målbare kontrolpunkter er ofte tilstrækkelige til at følge fremskridt og holde gennemførelsen på tidsplanen.

Eksempler på milepæle:

- første interessentmøde gennemført
- midlertidig indsats etableret
- oplysningsaktivitet organiseret
- feedback indsamlet fra beboere

Regelmæssige gennemgange af fremskridt kan hjælpe med at identificere:

- gennemførte aktiviteter
- afventende opgaver
- uventede udfordringer
- mulige nødvendige justeringer

Eksempelboks

Gennemførelsesmål:
Forbedre fodgængersikkerheden nær skolen.

Mulige milepæle:

- møde med kommunen gennemført
- midlertidigt krydsningssted identificeret
- oplysningskampagne lanceret
- første feedback fra lokalsamfundet indsamlet

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til opfølgning på gennemførelse: understøtter regelmæssig koordinering og opfølgning under gennemførelsen.
- Skema til fremskridtsopfølgning: hjælper med at overvåge gennemførte aktiviteter, forsinkelser og fremskridt i gennemførelsen.

Trin 3 - Gør fremskridtene synlige

Synlige fremskridt hjælper med at fastholde motivationen og styrke tilliden blandt deltagere og det bredere lokalsamfund.

Organisationer bør regelmæssigt vise:

- hvad der er blevet gennemført
- hvad der er ved at ændre sig
- hvordan deltagerne bidrager

Synlige resultater behøver ikke at være omfattende. Selv små forbedringer kan styrke engagement og fremme yderligere deltagelse.

Nyttige tilgange omfatter:

- dokumentation af før/efter-situationer
- deling af opdateringer under lokale aktiviteter
- visuel præsentation af løbende fremskridt
- brug af digitale kommunikationskanaler som sociale medier, nyhedsbreve eller lokale beskedgrupper til at dele opdateringer og resultater

☞ At vise fremskridt hjælper mennesker med at forstå, at deres deltagelse fører til konkrete resultater.

Eksempelboks

Efter en midlertidig fodgængerindsats:

- deles billeder med beboerne
- indsamles feedback under et lokalt arrangement
- præsenteres resultaterne for kommunen

Bemærkning til værktøjskassen

Kommunikation spiller en vigtig rolle i at opretholde synlighed og engagement under hele gennemførelsen. Kapitel 4 undersøger nærmere, hvordan kommunikationsstrategier og digitale værktøjer kan understøtte deltagelse, rækkevidde og involvering i lokalsamfundet.

Trin 4 - Tilpas og fortsæt

Gennemførelsesprocesser kan kræve justeringer over tid.

Organisationer bør regelmæssigt reflektere over:

- hvad der fungerer godt
- hvilke vanskeligheder der opstår

- hvad der kan forbedres eller tilpasses

Mulige justeringer kan omfatte:

- ændring af aktiviteter
- tilpasning af tidsplaner
- omdefinering af ansvar
- forenkling af handlinger, når det er nødvendigt

☞ Fleksibilitet hjælper med at opretholde realistiske og bæredygtige gennemførelsesprocesser.

Denne refleksionsproces bør primært involvere de organisationer og interessenter, der er direkte engageret i gennemførelsen, men den kan også drage fordel af feedback fra beboere, deltagere og brugere i lokalsamfundet, som påvirkes af handlingerne.

Nyttige tilgange kan omfatte:

- uformelle samtaler med beboere
- korte feedbackaktiviteter under lokale arrangementer
- online feedbackformularer eller digitale interaktioner
- observation af, hvordan rum eller aktiviteter anvendes

☞ Løbende feedback hjælper organisationer med bedre at forstå, hvordan handlinger opleves, og om der er behov for justeringer.

Eksempelboks

Et nabolagsinitiativ fremmer gå- og cykelruter nær en skole gennem midlertidig skiltning og oplysningsaktiviteter.

Under gennemførelsen:

- værdsætter forældre de sikrere ruter, men mange bruger stadig bilen, fordi krydsningstiderne fortsat er usikre i myldretiden
- udtrykker lokale butiksejere bekymring for, at trafikændringer påvirker leverancer

På baggrund af feedback indsamlet gennem korte spørgeskemaer og uformelle drøftelser:

- indføres overvågning af krydsningssteder i skoletiden
- tilpasses leveringstider i koordinering med lokale virksomheder

☞ Feedback fra forskellige brugergrupper hjælper med at balancere mobilitetsforbedringer med lokale hverdagsbehov.

Værktøjer og skabeloner

- Skema til fremskridt, feedback og tilpasning: understøtter periodisk gennemgang af fremskridt, udfordringer og mulige justeringer i gennemførelsen.

Kapitel 4

Kommunikation, adfærdsændring og effekt

Dette kapitel giver CSO'er, voksenundervisere og nabolagsfrivillige praktiske værktøjer til at kommunikere bæredygtighed lokalt, forankre varige vaner, følge effekten uden tekniske ressourcer og kritisk vurdere miljøpåstande.

4.1 Kommunikation om bæredygtighed

Effektiv kommunikation i lokalsamfundet begynder med at erstatte globale abstraktioner med lokale historier. Dette afsnit giver en trin-for-trin-tilgang til at opbygge en kommunikationsstrategi for nabolaget, segmentere målgruppen og gennemføre praktiske offline- og onlinekampagner.

Trin 1 - Forankr jeres budskab i den lokale virkelighed

Knyt hvert miljøproblem til noget, beboerne kan se, lugte eller mærke på deres egen gade. Undgå globale begreber ("CO2-aftryk", "økologisk kollaps"). I stedet:

- Nævn et specifikt sted: "Affaldsbeholderne på Calle Murillo flyder over hver torsdag."
- Nævn en direkte personlig fordel: affaldssortering → færre fluer; cykling → sundere børn; en hæk langs gaden → 3 °C køligere i august.
- Gør lokalsamfundet til hovedpersonen: brug "vi gjorde" og "vores gade opnåede", ikke "vores organisation leverede".

Trin 2 - Identificér og segmentér jeres målgruppe

Før I vælger en kanal, bør I kortlægge, hvem I skal nå. De fleste nabolag består af mindst to forskellige grupper med forskellige vaner, motivationer og kommunikationspræferencer.

Målgruppe	Bedste kanaler	Bedste vinkler	Mødeformat
Yngre beboere (15-35)	WhatsApp, Instagram, korte videoer (Reels), plakater med QR-links	Udfordring mellem ligesindede, visuelt før/efter, humor, kreativ samskabelse	Pop-up-arrangementer, fotokonkurrencer, onlineafstemninger
Ældre beboere (55+)	Opslagstavler, lokalpresse, dør-til-dør-flyers, ansigt-til-ansigt	Stolthed over lokalsamfundet, besparelser, arv til børnebørn, sikkerhed	Kaffemøder, gåture, sessioner i sogne- eller fælleshuse

Undgå aldersstereotyper. Mange ældre er aktive online; mange unge har mistillid til kampagner på sociale medier. Bekræft altid jeres antagelser med en kort, uformel undersøgelse, før I investerer i bestemte kanaler.

Trin 3 - Planlæg jeres offlinekampagne

Fysisk tilstedeværelse opbygger tillid og når beboere, der ikke er online. Brug følgende formater:

- Dør-til-dør-flyers: én side, ét budskab, én tydelig opfordring til handling. Inkludér en dato og et sted.
- Opslagstavle i lokalsamfundet: hæng én A4-opdatering op hver måned. Inkludér ét foto, ét tal og én tak.
- Gadeevent/pop-up: en synlig 90-minutters aktivitet (oprydning, repair café, plantedag) er i sig selv den bedste reklame.
- Betroede lokale stemmer: engagér 1-2 respekterede beboere (en butiksejer, en forælder fra skolen, en frivillig fra en lokal forening) til at sprede budskabet mundtligt. Mund-til-mund er den mest effektive offlinekanal.

Trin 4 - Planlæg jeres onlinekampagne

Onlineværktøjer udvider rækkevidden og fastholder engagementet mellem fysiske arrangementer. Hold det enkelt:

- WhatsApp-broadcastgruppe: en ugentlig opdatering med ét foto + én sætning. Aldrig mere end tre beskeder om ugen.
- Lokal Facebook-side eller Instagram-konto: del før/efter-billeder, korte interviews med frivillige (30-sekunders videoer) og påmindelser om arrangementer.

- Plakater med QR-kode: placér en QR-kode på fysiske plakater, der linker til jeres WhatsApp-gruppe, en tilmeldingsformular eller en kort forklaringsvideo.
- Nabolagsspecifikt hashtag: opret ét enkelt tag (f.eks. #GreenCalleMurillo), og opfordr beboerne til at dele billeder med det.

Trin 5 - Anerkend uformelle vaner og skab bro til formelle krav

- Kortlæg, hvad beboerne allerede gør (tøjbytte, fælleshaver, uformelle oprydninger), og anerkend det offentligt.
- Vis, hvor eksisterende vaner overlapper med officielle retningslinjer, så efterlevelse føles som en naturlig forlængelse.
- Oversæt enhver kommunal bestemmelse til én enkel sætning: I stedet for at citere paragrafnumre, sig "Kommunen beder os bruge tre beholdere - her er et klistermærke til dit køkken."

Værktøjer og skabeloner

- Tjekliste til kommunikationsstrategi: giver en enkel ramme til at planlægge, gennemgå og forbedre lokale kommunikationsaktiviteter, før et bæredygtighedsinitiativ eller en lokalsamfundskampagne lanceres.
- Planlægningsværktøj til en lokal kommunikationskampagne: giver en struktureret ramme til at planlægge og koordinere kommunikationsaktiviteter i nabolaget ved at kombinere offline- og onlinekanaler for at fremme et specifikt bæredygtighedsinitiativ og engagere lokale interessenter.

4.2 Adfærdsændring

Viden om et problem ændrer ikke i sig selv adfærd. Mennesker handler, når den nye adfærd er nem, synlig, social og umiddelbart belønnende. Dette afsnit viser, hvordan sådanne betingelser kan designes på nabolagsniveau.

Trin 1 - Anvend princippet om lav adgangsbarriere

Ethvert initiativ skal bestå denne test: Kan nogen gøre dette på under 2 minutter, uden særligt udstyr og på deres normale daglige rute? Hvis ikke, så forenkle det.

Knyt ny adfærd til noget, mennesker allerede gør (sammenkobling af vaner):

- Montér en lille holder til genanvendeligt affald på den eksisterende køkkenspand - ingen ekstra tur er nødvendig.
- Installér en cykelpumpe ved skoleporten, hvor forældre allerede venter.

- Placér en frøbyttehylde i den lokale butik, hvor beboerne kommer hver uge.
- Tilføj afstandsskilte til gåruter ved eksisterende busstoppesteder - samme rejse, ny indramning.

Hvad skal man se efter: Gå den rute, som jeres beboere tager hver dag. Se efter tomme ventemomenter (busstoppesteder, skoleporte, køer på markedet). En kort handling, der passer ind i ventetiden, bliver næsten altid hurtigere taget i brug end en handling, der kræver en særskilt tur.

Trin 2 - Design en synlig hurtig gevinst

Én synlig succes i den første uge er mere værd end et perfekt seksmånedersprogram, som beboerne endnu ikke kan se. Design jeres første handling, så den er:

- Synlig: hele gaden kan se den næste morgen (et rengjort hjørne, en ny plantekasse, en malet væg).
- Håndgribelig: den skaber et tælleligt resultat (fjernede sække, reparerede genstande, generobrede m²).
- Fejret: tag et før/efter-billede, del det med det samme, og tak hver deltager ved navn.

Eksempelboks

• Én karré, én eftermiddag: oprydning på én gade, 90 minutter, affaldssække stilles til rådighed, forfriskninger til sidst.

• Grønt hjørne: omdan én forsømt plantekasse med donerede planter. Før/efter-billeder gør resten.

• Nabolagets repair café: beboerne medbringer ødelagte ting; frivillige reparerer dem. Intet budget ud over et bord og værktøj.

Trin 3 - Opbyg langsigtet motivation med en handlingsmenu

Fasthold engagementet gennem variation, anerkendelse og venlig fremdrift. Tabellen nedenfor giver brugsklare formater, der kræver intet eller et minimalt budget.

Handling	**Hvad I har brug for**	**Forventet resultat**
Oprydningsdag på gaden	Sække, handsker, 8-15 frivillige, 90 min.	Synligt rent område + effektfuldt før/efter-billede
Repair café	Bord, doneret værktøj, frivillige med færdigheder	Genstande reddet fra deponering; nye sociale relationer

Fælles værktøjskasse	Kasse, doneret værktøj, udlånsark	Lavere husholdningsudgifter; større tillid i lokalsamfundet
Hylde til frø-/fødevarebytte	En hylde, papirposer, blanke etiketter	Direkte udveksling af fødevarer; mindre husholdningsaffald
Stempelkort til øko-pas	Trykt kort, blækstempel	Vedvarende engagement over 8-12 uger
Nabolagets udfordringstavle	Whiteboard eller papirtavle, tusch	Venlig konkurrence; motivation fra ligesindede; ingen præmie nødvendig
Makkerpar på tværs af generationer	Liste over frivilligpar + én månedlig opgave	Vidensoverførsel; social sammenhængskraft på tværs af aldre
Børnenes grønne vogter-skema	Klistermærkeskema, farveblyanter, forældreinddragelse	Familieengagement; vanedannelse fra en tidlig alder

Værktøjer og skabeloner

- Skabelon til handlingsplanlægning (Kapitel 3): giver en struktureret ramme til at organisere handlinger, ansvar, tidsplaner og forventede resultater efter samskabelsesprocessen.

4.3 Måling af effekt

Opfølgning på fremskridt viser frivillige og beboere, om deres indsats skaber synlige resultater. Dette afsnit forklarer, hvordan reel forandring kan måles med en notesblok, et mobilkamera og en fast rutine uden behov for teknisk ekspertise.

Trin 1 - Etablér jeres lokale observationsrunde

En nabolagsanalyse er en struktureret gåtur med åbne øjne og et enkelt optællingsark.

- Vælg en fast rute (én gade, én park, én karré), og gå altid den samme rute, så resultaterne kan sammenlignes.
- Dan et hold på 2-4 personer. Inkludér mindst én person, der kender området godt, og én ny person med et friskt blik.

- Brug et enkelt optællingsark (se skemaet til effektopfølgning nedenfor). Tæl kun det, I kan se uden instrumenter.
- Tag et dateret foto på 3-5 faste punkter langs ruten, fra samme vinkel og på samme tidspunkt af dagen ved hvert besøg.
- Gentag hver måned eller efter hver større handling. Sammenlign tal og billeder side om side.
- Hold en 20-minutters opsamling umiddelbart efter: Hvad blev bedre? Hvad blev værre? Hvad skal vi prøve næste måned?

Hvad skal man se efter: Invitér en skeptisk beboer med i auditteamet. En person, der tvivler på projektets værdi, kan blive dets stærkeste fortaler, når vedkommende selv tæller forandringen.

Trin 2 - Vælg jeres indikatorer uden omkostninger

Vælg 3-5 indikatorer, som jeres team kan følge konsekvent i mindst seks måneder. Undgå CO_2-ækvivalenter eller tekniske målinger. Brug kun noget, som enhver kan tælle eller observere direkte.

Kategori	**Eksempel på indikatorer**	**Sådan måles det**
Affald	Sække omdirigeret fra affald; reparerede genstande; husholdninger i bytteordning	Optælling ved indsamling; reparationslog; deltagerliste
Mobilitet	Børn, der cykler/går til skole; erstattede bilture	Optælling ved skoleporten den første tirsdag i måneden; håndsoprækning på møde
Grønne områder	m² generobret; planter eller træer tilføjet	Målebånd; optælling + foto
Engagement	Aktive husholdninger; nye frivillige; involverede virksomheder	Deltagerliste; tilmeldingsark; samlet total

⚠ *Disse opfølgningsmetoder er til motivation i lokalsamfundet, ikke videnskabelig forskning. Målet er ærlige, konsistente optællinger, der viser jeres naboer, at den fælles indsats bevæger sig i den rigtige retning.*

Trin 3 - Skab en gennemsigtig feedbacksløjfe

Data motiverer kun, når mennesker kan se dem. Del jeres tal dér, hvor beboerne naturligt mødes.

- Opslagstavle (månedligt): et enkelt diagram for 2-3 indikatorer, en takkevæg med navnene på alle hjælpere og ét par før/efter-billeder.

- Gruppechat (ugentligt): ét foto + én sætning - "18 sække fjernet lørdag, tak til vores 11 frivillige!"
- Fejr også perioder uden fremgang åbent - fremskridt bliver ofte langsommere efter den første bølge, og det er normalt. Anerkend det i stedet for at lade som om andet.
- Rotér roller månedligt (fotograf, optæller, referent) for at forebygge udbrændthed.
- Markér milepæle efter 3 og 6 måneder: vis de samlede resultater, som næsten altid er mere imponerende end månedstal.

Værktøjer og skabeloner

- Skema til effektopfølgning: giver en enkel ramme til at registrere, overvåge og sammenligne lokalsamfundsdrevne bæredygtighedsindikatorer over tid ved hjælp af observerbare, billige og let indsamlede målinger.
- Skema til fremskridtsopfølgning (Kapitel 3): giver en struktureret ramme til at overvåge gennemførelsesfremskridt, følge output og milepæle og identificere udfordringer eller forsinkelser under gennemførelsen.

4.4 Kritisk bevidsthed og modvirkning af greenwashing

Efterhånden som miljøprojekter bliver mere synlige, bliver lokalsamfund i stigende grad mødt af vildledende påstande fra virksomheder og lokale myndigheder - en praksis kendt som greenwashing. Dette afsnit giver voksenundervisere praktiske værktøjer til at hjælpe beboere med at opdage tomme løfter og forhandle fra en stærkere position.

Trin 1 - Lær at genkende greenwashing

I behøver ikke juridisk ekspertise. I skal kunne genkende tre enkle mønstre:

- Den skjulte afvejning: En virksomhed fremhæver højlydt én grøn handling (skift til LED-pærer), mens den skjuler en stor negativ påvirkning (nedrivning af en park for at anlægge en parkeringsplads).
- Vage ord: Markedsføringsmateriale bruger udtryk som "miljøvenlig", "naturlig" eller "grøn" uden at vise reelle tal, åbne data eller et navngivet certificeringsorgan.
- Symbolske gestusser: En endags træplantningsaktivitet eller sponsoreret oprydning bruges som omdømmeskjold for en ellers ikke-bæredygtig drift.

Trin 2 - Brug 5-spørgsmålsdetektoren

Når en virksomhed, sponsor eller kommune fremsætter en miljøpåstand, så spørg:

1. Hvad er konkret ændret i dag? Ikke planer eller løfter - hvad er målbart anderledes lige nu?

2. Hvem har verificeret det? Er der et uafhængigt organ, der bekræfter påstanden, eller evaluerer organisationen sig selv?

3. Hvad er udeladt? Et produkt fremstillet af genanvendte materialer kan stadig have en forsyningskæde, der er ti gange værre et andet sted.

4. Matcher omfanget? Det er ikke imponerende at plante 50 træer, hvis den samme organisation fældede 5.000 sidste år.

5. Er mærket certificeret? "Miljøvenlig" og "naturlig" er ubeskyttede betegnelser. Spørg, hvilket certificeringsorgan der har udstedt mærket.

Hvad skal man se efter: Gem disse fem spørgsmål som et kort på din telefon. At læse dem højt på et møde med sponsorer eller embedsfolk er ikke konfrontatorisk - det er professionelt. Indram det som: "Vi vil gerne forklare dette korrekt til vores naboer."

Yderligere ressourcer

1. Climate Outreach - Guide til klimakommunikation i lokalsamfund

Type: Guide

Sprog: EN

Kort beskrivelse: Praktisk vejledning i at indramme klimaspørgsmål for forskellige målgrupper.

Link/Bilag: https://climate-adapt.eea.europa.eu/en/metadata/tools/climate-change-outreach-and-communication-guide

2. Behaviour Change Wheel (Michie et al.)

Type: Metodisk ramme

Sprog: EN

Kort beskrivelse: Evidensbaseret værktøj til at designe indsatser for adfærdsændring i lokalsamfund.

Link/Bilag: https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/21513547/

3. ECAS - European Citizen Action Service

Type: Onlineværktøj

Sprog: Flere EU-sprog

Kort beskrivelse: Støtter CSO'er i at designe lokale miljøkampagner.

Link/Bilag: https://ecas.org/

Kapitel 5

God praksis

Dette kapitel præsenterer virkelige eksempler på nabolagsbaserede bæredygtighedsinitiativer fra forskellige europæiske lande. De udvalgte praksisser illustrerer forskellige tilgange til deltagelse, engagement i lokalsamfund og lokal handling og giver inspiration og praktiske idéer, som kan tilpasses andre lokale sammenhænge.

Land: Italien

God praksis nr. 1 - WIP - Work in Poliss: Deltagelsesbaseret byfornyelse gennem kompetenceudvikling og engagement i lokalsamfundet



Kontekst

Praksissen gennemføres i Sassari (Italien), i nabolaget Monte Rosello, et perifert byområde med social sårbarhed. Den involverer offentlige institutioner, civilsamfund og lokale aktører. Målgruppen omfatter unge (herunder sårbare grupper). Den adresserer mangel på fællesskabsrum, muligheder for unge og social sammenhængskraft.

Gennemført handling

Projektet WIP - Work in Poliss omdanner et underudnyttet offentligt rum til en lokalsamfundsbaseret social infrastruktur, der kombinerer byfornyelse med uddannelse og deltagelse.

Centrale handlinger omfatter:

1. Deltagelsesbaserede fornyelsesworkshops (lærende byggepladser)

- 5 intensive workshops (10 dage hver)
- Samskabelse og fælles opbygning af offentlige rum (grønne områder, sportsplads, fællesarealer)
- Deltagerne vejledes af håndværkere, tutorer og facilitatorer

2. Træning i praktiske færdigheder og håndværk

- 20+ praktiske workshops (f.eks. tømrerarbejde, keramik, syning, urban gardening)
- Læring i små grupper (1:4-forhold mellem tutor og deltagere)
- Produktion af materialer, der anvendes i fornyelsesprocessen

3. Samskabelse og lokal styring (Ri.SO-bordet)

- Deltagelsesplatform for:
    - idégenerering
    - indsamling af lokale behov
    - projektudvikling
- Involvering af 50+ lokale interessenter gennem møder og netværksarrangementer

4. Inklusions- og empowermentforløb

- Målrettet støtte til sårbare grupper
- Ikke-formelle uddannelsesmetoder
- Udvikling af bløde kompetencer (selvværd, konflikthåndtering, teamwork)
- Individuel vejledning og joborientering

5. Aktivering af lokalsamfundet og kulturelle arrangementer

- 16+ offentlige arrangementer
- Netværks- og fællesskabsopbyggende aktiviteter
- Forbindelse mellem projektet og den bredere by

Fornyelsesprocessen gennemføres gradvist gennem forskellige faser. Den begynder med aktivering af indgangs- og fællesarealer, efterfulgt af omdannelse af grønne områder og senere udvidelse til sports-, kultur- og kunstfaciliteter. Denne tilgang muliggør gradvist engagement i lokalsamfundet, løbende brug af området og stigende deltagelse over tid.

Opnåede resultater

Konkrete resultater

- 300+ unge involveret
- 40 % deltagelse fra sårbare grupper
- 600 timers teknisk træning
- 200 timers joborientering
- 20 lokale håndværkere og virksomheder involveret
- 30 samskabelsesmøder
- 25+ offentlige arrangementer

Hvad fungerede godt

- Learning-by-doing-tilgang (praktisk deltagelse)
- Stærk kobling mellem byfornyelse og kompetenceudvikling
- Hybrid styringsmodel med institutioner, NGO'er og private aktører
- Fokus på inklusion og empowerment af sårbare grupper

Effekt for brugere og lokalsamfund

- Øget beskæftigelsesegnethed og flere kompetencer blandt deltagerne
- Styrket følelse af tilhørsforhold og lokalt ejerskab
- Genaktivering af et forsømt offentligt rum
- Etablering af nye sociale netværk og lokale samarbejder

Projektet lykkedes med at omdanne et nedslidt område til et fælles, aktivt og lokalsamfundsdrevet rum.

Overførbarhed

Praksissens effektivitet ligger i at kombinere byfornyelse med kompetenceudvikling gennem praktiske aktiviteter, der skaber synlige resultater. Aktiv involvering af deltagerne i både design- og gennemførelsesfasen er afgørende, ligesom et stærkt samarbejde mellem offentlige myndigheder, civilsamfundsorganisationer og lokale fagpersoner. Der bør lægges særlig vægt på at inkludere sårbare grupper gennem målrettet opsøgende arbejde og støtte.

For at gentage praksissen er det vigtigt at have adgang til et fysisk rum, der kan aktiveres eller fornyes, samt en koordinerende organisation, der kan lede processen. Tilgængeligheden af lokale kompetencer, såsom håndværkere eller facilitatorer, og samarbejde med offentlige myndigheder er centrale faktorer, ligesom forbindelsen til lokale netværk og sociale tjenester er nødvendig for effektivt at nå målgrupperne.

Der kan opstå udfordringer, herunder lav indledende deltagelse, vanskeligheder med at engagere sårbare grupper, frafald under aktiviteter og kompleks koordinering mellem partnere. Disse kan håndteres ved at begynde med små, synlige handlinger for at skabe interesse, arbejde med betroede lokale organisationer, holde aktiviteterne praktiske og engagerende, definere roller tydeligt og kombinere kortsigtede resultater med langsigtede muligheder for at fastholde engagementet.

God praksis nr. 2 - Nabolagshuse (Case di Quartiere) som lokalsamfundsbaserede knudepunkter for bæredygtighed og deltagelse



Kontekst

QUA - Quartiere Bene Comune er et initiativ udviklet af Reggio Emilia Kommune (Italien) på tværs af byens nabolag. Det involverer offentlige myndigheder, civilsamfundsorganisationer og lokalsamfund og henvender sig til borgere i forskellige aldre og med forskellige baggrunde.

Projektet blev skabt som svar på behovet for at styrke lokal deltagelse og genforbinde lokalsamfund med offentlig beslutningstagning efter afskaffelsen af distriktsorganerne (Circoscrizioni), som tidligere havde sikret forbindelsen mellem borgere og kommunen. Det adresserer også behovet for at forbedre social sammenhængskraft og reducere territoriale uligheder ved at involvere borgere i fælles forvaltning af lokale tjenester og offentlige rum.

Gennemført handling

Initiativet er en del af den politiske ramme "QUA - Il Quartiere Bene Comune", der har til formål at styrke deltagelse og samskabelse på nabolagsniveau.

Centrale handlinger omfattede:

- Etablering og omdannelse af "Nabolagshuse" (Case di Quartiere) som åbne og tilgængelige fællesskabsrum
- Aktivering af deltagelsesprocesser, herunder:
    - nabolagslaboratorier
    - samskabelsesworkshops
    - tematiske arbejdsgrupper
- Udvikling af borgerskabsaftaler, der formaliserer samarbejdet mellem:
    - offentlige myndigheder
    - borgere
    - civilsamfundsorganisationer
- Gennemførelse af lokalsamfundsdrevne initiativer (163 projekter udviklet af beboere)
- Fremme af:
    - sociale aktiviteter
    - kulturelle initiativer
    - miljø- og lokalsamfundspleje

Modellen kombinerer:

- bottom-up-deltagelse
- institutionel støtte
- mobilisering af lokale ressourcer

Nabolagshusene fungerer som:

- steder for fællesskab og samling

- knudepunkter for lokale tjenester
- platforme for samskabelse og social innovation

Opnåede resultater

Initiativet skabte stærke resultater på flere niveauer:

Konkrete resultater

- 1.500 deltagere involveret (borgere og lokale myndigheder)
- 784 borgere involveret i borgerskabsaftaler
- 27 aftaler underskrevet, hvilket førte til 163 lokale projekter
- Omkring 2.700 frivillige involveret
- Over 30.000 timer afsat til lokalsamfundsaktiviteter
- Næsten 14.000 brugere nået på tværs af forskellige serviceområder

Hvad fungerede godt

Struktureret deltagelsesproces i 4 faser:

- borgerskabslaboratorier
- samskabelse
- forpligtelsesaftaler
- gennemførelse og overvågning

Høj gennemførelsesgrad:

- 78,5 % af projekterne blev gennemført med succes
- 83,5 % tilfredshed blandt projektledere

Effektiv territorial effekt:

- større rækkevidde i udsatte nabolag
- forbedret adgang til tjenester og muligheder

Effekt for brugere og lokalsamfund

- Øget social kapital og engagement i lokalsamfundet
- Styrket samarbejde mellem borgere og institutioner
- Reduktion af territoriale uligheder
- Forbedret adgang til lokale tjenester

Projektet introducerede også et dashboard til politisk evaluering med indikatorer til at måle den sociale kapital, der skabes gennem deltagelse.

Overførbarhed

Praksissens succes afhænger af en stærk forbindelse til den lokale kontekst og tilgængeligheden af åbne og tilgængelige fællesskabsrum, hvor aktiviteter kan finde sted. En aktiv rolle for offentlige institutioner er afgørende, ikke som de eneste beslutningstagere, men som muliggørere, der understøtter samarbejde med borgere og lokale organisationer. Anvendelsen af strukturerede, men fleksible deltagelsesprocesser kombineret med formelle samarbejdsaftaler hjælper med at sikre kontinuitet og delt ansvar.

For at gentage praksissen er det vigtigt at have mindst én koordinerende organisation, aktive lokale aktører og et minimum af institutionel støtte. Villighed til at dele ansvar mellem offentlige myndigheder og lokalsamfund er afgørende for at aktivere bottom-up-initiativer.

Der kan opstå udfordringer, især med at sikre stabil deltagelse, håndtere forskellige forventninger blandt interessenter og fastholde engagementet over tid. Disse kan håndteres ved at fokusere på reel (ikke-symbolsk) deltagelse, tilbyde løbende facilitering og kombinere kortsigtede synlige resultater med langsigtede engagementstrategier.

God praksis nr. 3 - Nabolagsbaseret deltagelseslaboratorium for fornyelse af Marzabotto-området (Bologna)



Kontekst

Denne praksis blev gennemført i Bologna (Italien), i området Marzabotto-ex Cierrebi-ex Velodrome, fremmet af Bologna Kommune og Porto-Saragozza-distriktet i samarbejde med Fondazione Innovazione Urbana. Processen havde til formål at adressere den fremtidige anvendelse af et stort underudnyttet byområde, herunder tidligere sportsfaciliteter, samtidig med at lokalsamfundets behov og forventninger blev imødekommet. Området har over 18.000 beboere og en relativt aldrende befolkning og rummer både en stærk lokal tilstedeværelse og risiko for social isolation. Initiativet blev designet til at bygge bro mellem institutionel planlægning og lokale behov gennem en struktureret deltagelsesproces.

Gennemført handling

Initiativet blev udviklet som et struktureret "lytte- og samskabelseslaboratorium", der kombinerede kvalitative og kvantitative værktøjer til at engagere lokalsamfundet.

Processen omfattede omkring 30 kvalitative interviews med lokale interessenter (foreninger, skoler, komitéer og institutioner) med det formål at forstå behov, udfordringer og eksisterende ressourcer. Dette blev suppleret med et online spørgeskema, der var åbent i en måned og indsamlede 152 svar fra beboere, hvilket gav et bredere kvantitativt perspektiv.

Deltagelsesfasen omfattede to offentlige onlineworkshops (med henholdsvis 16 og 27 deltagere), struktureret i plenumsessioner og faciliteret gruppearbejde ved hjælp af digitale værktøjer (f.eks. fælles boards til indsamling af input). Deltagerne blev inviteret til at identificere kritiske problemstillinger, muligheder og konkrete forslag.

Processen fulgte tydelige faser: kontekstanalyse, dataindsamling, offentlig drøftelse og fælles definition af prioriteter og handlinger. Centrale temaområder omfattede grønne områder, mobilitet, kultur, sport og lokal økonomi.

Opnåede resultater

Processen skabte et struktureret sæt lokalsamfundsdrevne prioriteter og forslag, som direkte informerede lokale politiske og planlægningsmæssige beslutninger. Den gjorde det muligt at integrere kvalitative indsigter (interviews), kvantitative data (spørgeskema) og fælles input (workshops).

Det høje deltagelsesniveau bekræftede en stærk lokal interesse: over 70 % af spørgeskemadeltagerne angav en direkte tilknytning til området (beboere). Processen fremhævede også konkrete behov såsom efterspørgsel efter mere tilgængelige grønne områder, sportsinfrastruktur og rum til sociale og kulturelle aktiviteter.

Vigtigt var det også, at initiativet styrkede dialogen mellem borgere og institutioner og skabte en fælles forståelse af lokale udfordringer og muligheder. Det bidrog desuden til at definere tydelige udviklingsretninger, såsom at styrke grønne forbindelser, forbedre mobiliteten og genaktivere centrale fællesskabsrum som den tidligere Cierrebi-facilitet.

Overførbarhed

Denne praksis er meget overførbar til sammenhænge med komplekse eller underudnyttede byområder, der kræver input fra lokalsamfundet. En struktureret deltagelsesproces, der kombinerer interviews, spørgeskemaer og faciliterede workshops, er afgørende for at indfange forskellige perspektiver.

Gentagelse kræver en koordinerende organisation, der kan lede processen, samt tid og ressourcer til at sikre meningsfuld deltagelse. Brug af blandede metoder (kvalitative og kvantitative) øger resultaternes robusthed.

Centrale udfordringer omfatter at engagere en mangfoldig befolkning, undgå deltagelsestræthed og sikre, at resultaterne påvirker reelle beslutninger. Disse kan håndteres ved at kombinere forskellige engagementværktøjer, give tydelig feedback til deltagerne og knytte processen til konkrete planlægningshandlinger.

Land: Spanien

God praksis nr. 1 - Can Masdeu: Lokalsamfundsdrevet økoprojekt for bæredygtig livsstil og lokalt engagement (Barcelona)



Kontekst

Can Masdeu er et lokalsamfundsdrevet økoprojekt beliggende i naturparken Collserola i udkanten af Barcelona (Spanien). Det er udviklet af et kollektiv af beboere og aktivister, som omdannede et forladt område til et multifunktionelt fællesskabsknudepunkt. Initiativet svarer på behovet for at fremme bæredygtige livsstile, genforbinde mennesker med naturen og skabe alternative måder at leve på baseret på økologiske og sociale principper. Projektet opererer i krydsfeltet mellem by og natur og engagerer både lokale beboere og det bredere lokalsamfund i miljømæssige og sociale aktiviteter.

Gennemført handling

Initiativet bygger på en selvforvaltet økofællesskabsmodel, der kombinerer miljømæssig bæredygtighed, kollektiv styring og engagement i lokalsamfundet.

Aktiviteterne fokuserer på:

- agroøkologi og fælleshaver
- miljøundervisning og workshops
- bæredygtige livspraksisser (f.eks. ressourceanvendelse og fødevareproduktion)
- organisering af kulturelle og sociale arrangementer

En central komponent er netværket af fælleshaver, hvor lokale beboere deltager i dyrkning af fødevarer ved hjælp af økologiske metoder. Disse områder fungerer både som produktive arealer og som platforme for socialt samspil og videndeling.

Projektet ledes gennem kollektive beslutningsprocesser, der sikrer aktiv deltagelse fra medlemmerne i organiseringen og udviklingen af aktiviteter. Samtidig er initiativet åbent for det bredere lokalsamfund gennem regelmæssige arrangementer, workshops og frivilligmuligheder.

Tilgangen forbinder praktiske miljøhandlinger med fællesskabsopbyggende processer og gør bæredygtighed synlig og tilgængelig i hverdagen.

Opnåede resultater

Initiativet har skabt et stabilt og aktivt økofællesskab, der involverer både beboere og eksterne deltagere i en bred vifte af miljømæssige og sociale aktiviteter. Det har bidraget til at fremme bæredygtige praksisser på lokalt niveau, især i relation til fødevareproduktion, ressourceanvendelse og økologisk bevidsthed.

Fælleshaverne har styrket forbindelsen mellem mennesker og naturen og samtidig fremmet socialt samspil og fælles ansvar. Projektet er blevet et referencepunkt for alternative bæredygtighedspraksisser og tiltrækker deltagere med forskellige baggrunde.

Vigtigt er det, at initiativet demonstrerer, hvordan små, lokalsamfundsdrevne handlinger kan bidrage til bredere miljømål og samtidig forbedre social sammenhængskraft og lokalt engagement.

Overførbarhed

Denne praksis kan overføres til organisationer, der ønsker at kombinere miljømæssig bæredygtighed med engagement i lokalsamfundet.

Gentagelse kræver adgang til et område (i byen eller bynært), en kernegruppe af motiverede deltagere og grundlæggende viden om økologiske praksisser. Det kan hjælpe med at opbygge engagement at begynde med mindre handlinger såsom fælleshaver eller workshops.

Centrale succesfaktorer omfatter praktiske aktiviteter, kollektiv ledelse og åbenhed over for det bredere lokalsamfund. Det er afgørende at forbinde miljøpraksisser med hverdagen for at sikre deltagelse.

Udfordringer kan omfatte at fastholde langsigtet engagement og lede kollektive processer. Disse kan håndteres gennem tydelige roller, fælles regler og løbende aktivering af lokalsamfundet.

God praksis nr. 2 - Can Batlló: Lokalsamfundsdrevet fornyelse og fælles produktion af nabolagstjenester (Barcelona)



Can Batlló. Source: LaCol.

Kontekst

Can Batlló er et lokalsamfundsdrevet initiativ udviklet i nabolaget La Bordeta i Barcelona med fokus på at omdanne et tidligere industrielt tekstilkompleks til et selvforvaltet fællesskabsrum. Siden 1970'erne havde beboere krævet, at området blev omdannet til offentlige faciliteter, men efter årtiers passivitet lancerede en borgerplatform en bottom-up-kampagne for at generobre området. Initiativet opstod fra en koalition af sociale bevægelser (nabolagsgrupper, miljø-, feministiske og aktivistiske netværk), der ønskede at reagere direkte på uopfyldte lokale behov. Projektet repræsenterer et skifte fra passiv brug af offentlige tjenester til aktiv lokalsamfundsledelse og fælles produktion af tjenester på nabolagsniveau.

Gennemført handling

Initiativet begyndte med stærk græsrodsmobilisering, herunder en offentlig kampagne og truslen om besættelse, hvilket førte til gradvis åbning af området i 2011. Borgere gik kollektivt ind på området og igangsatte en selvforvaltet proces for fornyelse og brug.

Projektet organiseres gennem en generalforsamling (det øverste beslutningsorgan) og flere tematiske udvalg (f.eks. rumdesign, aktiviteter, økonomi), som administrerer specifikke områder. Alle beslutninger træffes kollektivt, hvilket sikrer deltagelsesbaseret styring.

Over tid er området gradvist blevet omdannet gennem lokalsamfundsdrevet renovering og projektudvikling. Aktiviteterne omfatter:

- kulturelle og uddannelsesmæssige rum (bibliotek, workshops, arrangementer)
- sports- og fritidsfaciliteter
- byhaver og agroøkologiske initiativer
- projekter inden for socialøkonomi (kooperativer, inkubatorer)
- boliginitiativer (kooperative boligmodeller)

Projekter udvælges efter klare kriterier: social nytte, sammenhæng med nabolagets behov og økonomisk levedygtighed. Der anvendes en blandet model, hvor lokalsamfundet leder aktiviteterne, mens kommunen støtter infrastruktur og større investeringer.

Opnåede resultater

Initiativet har skabt en stor og vedvarende effekt i lokalsamfundet. I 2017 omfattede Can Batlló omkring 370 aktive medlemmer, havde organiseret over 2.000 aktiviteter og nået cirka 50.000 brugere.

Projektet omdannede med succes et 13.000 m² stort forladt industriområde til et multifunktionelt fællesskabsrum. Det har skabt en bred vifte af tjenester, der svarer på lokale behov, herunder kulturelle, sociale, økonomiske og miljømæssige initiativer.

Et centralt resultat er udviklingen af en "fællesskabs-offentlig" model, hvor borgere aktivt designer og leverer tjenester i stedet for at fungere som passive brugere. Initiativet har også påvirket lokal politik og bidraget til udviklingen af kooperative boliger og programmer for socialøkonomi.

I 2019 opnåede projektet en 50-årig brugsret, hvilket formaliserede dets rolle og sikrede langsigtet stabilitet.

Overførbarhed

Denne praksis kan overføres til sammenhænge, hvor underudnyttede rum kan aktiveres gennem stærkt engagement i lokalsamfundet og kollektiv organisering.

Centrale forudsætninger omfatter et aktivt lokalsamfund, evnen til at organisere kollektiv beslutningstagning (f.eks. forsamlinger) og adgang til et fysisk rum. En gradvis tilgang, der starter med små handlinger og udvides over tid, er afgørende.

Modellen viser betydningen af at kombinere autonomi med strategisk samspil med offentlige myndigheder. Samtidig med at uafhængighed i beslutningstagningen bevares, kan samarbejde med institutioner give adgang til ressourcer og langsigtet stabilitet.

Udfordringer omfatter håndtering af intern kompleksitet, sikring af langsigtet bæredygtighed og afbalancering af autonomi med institutionel støtte. Disse kan håndteres gennem klare styringsstrukturer, fælles regler og varierede aktiviteter, der skaber både social og økonomisk værdi.

God praksis nr. 3 - Barrios Convivenciales: Samskabelse af bæredygtige nabolag gennem hverdagspraksisser



Kontekst

Barrios Convivenciales er et initiativ gennemført i nabolaget Barrio de la Cooperativa (San Juan de Aznalfarache, storbyområdet Sevilla, Spanien), udviklet af Cotidiana i samarbejde med lokale organisationer, offentlige aktører og beboere. Projektet adresserer miljømæssige og sociale udfordringer i boligområder, især relateret til boligforhold, energiforbrug og livskvalitet. Det har til formål at fremme bæredygtighed på nabolagsniveau ved at fokusere på hverdagspraksisser og lokale dynamikker. Initiativet blev udformet som et pilotprojekt med henblik på at teste og udvikle en model, der kan gentages for mere bæredygtige og attraktive lokalsamfund.

Gennemført handling

Initiativet bygger på en deltagelsesbaseret og tværfaglig proces, der kombinerer miljømæssige, sociale og rumlige tilgange.

Processen omfatter:

- analyse af lokale forhold (boliger, energiydelse, offentlige rum)
- engagement af beboere gennem deltagelsesbaserede workshops og aktiviteter
- samskabelse af løsninger på konkrete bæredygtighedsudfordringer

Aktiviteterne fokuserer på at forbedre bæredygtighed i hverdagen gennem:

- bioklimatiske og energieffektive boligstrategier
- fremme af bæredygtig adfærd (energiforbrug, ressourcehåndtering)
- aktivering af nabolagsrelationer og fælles praksisser

Der anvendes en række forskellige værktøjer, herunder:

- deltagelsesbaserede workshops
- fælles kortlægning
- samskabelsessessioner
- kreative metoder såsom forumteater

Projektet integrerer teknisk viden (arkitektur, miljødesign) med lokal viden og sikrer, at løsningerne er praktiske og tilpasset den specifikke kontekst. Processen er struktureret, men fleksibel, og muliggør løbende samspil med lokalsamfundet.

Opnåede resultater

Initiativet har øget beboernes bevidsthed om og brug af bæredygtige praksisser, især i relation til boligforhold, energiforbrug og hverdagsadfærd.

Det har styrket samarbejdet mellem beboere, organisationer og lokale aktører og fremmet en følelse af fælles ansvar og engagement i lokalsamfundet. Den deltagelsesbaserede tilgang gjorde det muligt at udvikle kontekstspecifikke løsninger, der svarer direkte på lokale behov.

Projektet demonstrerede, at bæredygtighed kan håndteres effektivt gennem mindre hverdagsindsatser frem for store infrastrukturelle ændringer. Det bidrog også til at forbedre nabolagets livskvalitet og sociale sammenhængskraft.

Som pilotprojekt har det leveret en afprøvet og struktureret model, der kan tilpasses og gentages i andre nabolag.

Overførbarhed

Denne praksis er meget overførbar til organisationer, der arbejder på nabolagsniveau og ønsker at fremme bæredygtighed gennem engagement i lokalsamfundet.

Gentagelse kræver en faciliterende organisation med tværfaglige kompetencer (sociale, miljømæssige og designmæssige), evne til at engagere beboere samt adgang til grundlæggende lokale data om boliger og lokale forhold.

Centrale succesfaktorer omfatter fokus på hverdagspraksisser, kombination af teknisk og lokal viden og brug af deltagelsesværktøjer, der er tilgængelige og engagerende.

Udfordringer kan omfatte at fastholde langsigtet deltagelse og omsætte bevidsthed til varig adfærdsændring. Disse kan håndteres gennem løbende engagement, synlige resultater og styrkelse af lokale netværk.

Land: Danmark

God praksis nr. 1 - Tagtomate: Samskabelse af grønne fællesskaber på Københavns tage og i gårdrum



Kontekst

Gennemført i forskellige bynabolag i København, Danmark (bl.a. områder som Valby og Nørrebro). Ledet af den sociale virksomhed Tagtomate i samarbejde med lokale nabolagsforeninger, civilsamfundsbaserede organisationer og frivillige borgergrupper. Initiativet henvender sig direkte til byboere, voksne lærende og lokale undervisere. Det adresserer mangel på grønne byområder af høj kvalitet, strukturel tillid i lokalsamfundet og tilgængelige indgange for borgere, der ønsker at bevæge sig fra bevidsthed om bæredygtighed til konkret handling på nabolagsniveau.

Gennemført handling

Initiativet gennemfører bottom-up, brugerstøttede designworkshops, hvor beboere i fællesskab bygger infrastruktur til bylandbrug (såsom selvvandende højbede og taghaver). Det anvender open source-designskabeloner og fysiske faciliteringsværktøjer til at guide lokalsamfundets medlemmer gennem samskabelsessessioner. Lokale interessenter - herunder bygningsejere, frivillige borgere og kommunale repræsentanter - kortlægges og engageres tidligt for at bygge bro mellem uformelle fællesskabsstrukturer og formelle kommunale retningslinjer.

Opnåede resultater

Konkrete resultater omfatter den fysiske omdannelse af underudnyttede byområder til levende fælles knudepunkter, der giver umiddelbare, meget synlige "hurtige gevinster", som fastholder frivilliges motivation. Initiativet adresserer effektivt "deltagelseskløften" ved at invitere beboere til at være aktive samskabere frem for passive brugere. Praksissen forbinder med succes miljøhandling med daglig sundhed, lokal fødevareproduktion og styrket social sammenhængskraft i lokalsamfundet.

Overførbarhed

Umiddelbare, synlige resultater (som et fælles højbed) holder momentum højt. Undgå alt for teknisk fagsprog; fokuser på trin-for-trin-forløb og open source-materialer, der kan reproduceres.

God praksis nr. 2 - Circular Copenhagen: Fremme af synergier mellem offentlig sektor og borgere for affaldsfrie nabolag



Kontekst

Ledet af Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning i tæt samarbejde med lokale borgerforsamlinger, virksomheder og miljønetværk i nabolagene. Initiativet svarer på kommunens ambitiøse mål om markant at øge genanvendelsesgraden og tredoble den direkte genbrug af varer. I erkendelse af, at strukturel politik alene ikke kan bygge bro over "deltagelseskløften", retter

projektet sig specifikt mod byens borgere, voksenundervisere og lokale græsrodsforandringsaktører for at opbygge decentraliserede, lokalsamfundsforvaltede ressourcekredsløb direkte i Københavns boligområder.

Gennemført handling

Initiativet etablerer "cirkulære innovationsplatforme" på nabolagsniveau og lokale knudepunkter for ressourcebytte. I stedet for at behandle affaldshåndtering som en top-down, rent bureaukratisk service stiller kommunen digitale værktøjer, logistik og fysiske rum til rådighed (såsom lokalsamfundsbaserede repair cafés og delestationer), mens borgerledede grupper selv organiserer den daglige drift. Denne fælles forvaltningsmodel kombinerer datadrevet kommunal logistik med uformelt engagement i lokalsamfundet, kortlægger lokale affaldsstrømme og omdanner dem til fælles ressourcer.

Opnåede resultater

Initiativet har med succes aktiveret "blød infrastruktur" - nemlig borgernes tillid og fællesskabsnetværk - for at nå kommunale klimamål. Det har i høj grad normaliseret cirkulær adfærd på husholdningsniveau og flyttet upcycling ud af nicheprægede miljøgrupper og ind i almindeligt nabolagsliv. Det demonstrerer effektivt, hvordan bydækkende mål for CO_2-reduktion kan nedbrydes til tilgængelige, håndgribelige daglige vaner for voksne lærende.

Overførbarhed

Nedbryd store kommunale mål (som "59.000 ton CO_2-reduktion") til lokale, meget genkendelige nabolagsudfordringer. Giv borgerne reelt ejerskab over lokale knudepunkter i stedet for blot at behandle dem som slutbrugere af tjenester.

Udfordringer: Institutionel træghed og alt for rigide affaldsregler.

Tip: Brug en tydelig ramme for interessentkortlægning til at identificere kommunale "allierede", som kan hjælpe med at forenkle efterlevelsen for borgerinitiativer.

Ordliste

KAPITEL 1

Bæredygtighed

Evnen til at opfylde nutidens behov uden at kompromittere fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres egne behov ved at balancere miljøbeskyttelse, social trivsel og økonomisk udvikling.
Baseret på FN; Europa-Kommissionen

Miljømæssig bæredygtighed

Ansvarlig brug af naturressourcer og beskyttelse af økosystemer for at sikre langsigtet miljømæssig balance og understøtte nuværende og fremtidige generationer.
Tilpasset fra FN; Det Europæiske Miljøagentur

Social bæredygtighed

Lokalsamfunds evne til at sikre inklusion, trivsel, lighed og livskvalitet, så alle mennesker kan deltage i og få gavn af bæredygtighedsprocesser.
Tilpasset fra OECD; FN

Europas forbrugsaftryk

Et mål for miljøpåvirkningen fra varer og tjenester, der forbruges i Europa, herunder ressourceforbrug, udledninger og forurening gennem hele deres livscyklus, både i og uden for Europa.
Baseret på overvågningsrammer fra Det Europæiske Miljøagentur og Europa-Kommissionen

Klimaændringer

Langsigtede ændringer i temperatur, vejrmønstre og klimasystemer, primært forårsaget af menneskelige aktiviteter såsom drivhusgasudledninger fra fossile brændsler, skovrydning og

industrielle processer.
Defineret af FN's klimapanel (IPCC) og FN

Livskvalitet

Kombinationen af menneskers daglige levevilkår, sundhed, trivsel og sociale miljø, som påvirker, hvordan individer oplever og vurderer deres liv.

Tilpasset fra OECD; Verdenssundhedsorganisationen

Nabolagscentreret tilgang

En tilgang, der fokuserer på det lokale niveau til at designe og gennemføre bæredygtighedsindsatser baseret på deltagelse i lokalsamfundet, lokale behov og kontekstspecifikke løsninger.

Baseret på stedsbaserede tilgange fremmet af OECD og forskningsrammer for bymæssig bæredygtighed

Civilsamfundsorganisationer (CSO'er)

Ikke-statslige, almennyttige organisationer, der repræsenterer lokalsamfundets interesser og understøtter deltagelse, engagement og lokale udviklingsprocesser.

Baseret på definitioner fra Europa-Kommissionen

Deltagelse

Aktiv involvering af individer og grupper i beslutnings- og handlingsprocesser, der påvirker deres lokalsamfund.

Tilpasset fra rammer fra International Association for Public Participation

Samskabelse

En samarbejdsproces, hvor forskellige interessenter, herunder medlemmer af lokalsamfundet, arbejder sammen om at designe løsninger og handlinger.

Baseret på deltagelsesbaserede designmetoder anvendt i Design Councils rammer

Engagement i lokalsamfundet

Processen med at involvere mennesker i aktiviteter og beslutningstagning og opbygge relationer, tillid og fælles ansvar.

Tilpasset fra Verdenssundhedsorganisationens retningslinjer for engagement i lokalsamfund

Stedsbaseret tilgang

En tilgang, der designer handlinger ud fra de specifikke karakteristika, behov og ressourcer i en lokal kontekst.

Fremmet af OECD inden for regional- og bypolitik

Bæredygtige praksisser

Handlinger og adfærd, der reducerer miljøpåvirkningen og understøtter langsigtet bæredygtighed (f.eks. energibesparelse, affaldsreduktion og bæredygtig mobilitet).

Afledt af bæredygtighedsrammer fra FN og Europa-Kommissionen

Lokale interessenter

Individer, grupper eller organisationer, der har en interesse eller rolle i en bestemt lokal kontekst (f.eks. beboere, foreninger, institutioner og virksomheder).

Almindelig definition anvendt i politiske rammer og projektstyring, herunder OECD

Nærhed (i bymæssige sammenhænge)

Princippet om at organisere tjenester, aktiviteter og rum, så mennesker nemt kan få adgang til det, de har brug for, inden for kort afstand fra deres bolig, hvilket reducerer behovet for lange rejser og understøtter lokal livskvalitet.

Baseret på byplanlægningsbegreber fremmet af Europa-Kommissionen og rammer for bæredygtig mobilitet

15-minutters-by-modellen

En byplanlægningsmodel, hvor beboere kan få adgang til væsentlige tjenester - såsom arbejde, uddannelse, sundhedsydelser, butikker og fritid - inden for 15 minutters gang eller cykling fra deres hjem, hvilket fremmer bæredygtighed, trivsel og lokal modstandsdygtighed.

Fremmet af C40 Cities og anvendt i europæiske drøftelser om bypolitik

Urban Inclusion Marker (UIM)

Et værktøj, der bruges til at vurdere, hvordan bypolitikker, projekter eller indsatser adresserer social inklusion, tilgængelighed og lighed, især for sårbare eller underrepræsenterede grupper. Det hjælper med at sikre, at byudvikling bidrager til inkluderende og retfærdige resultater.

Baseret på rammer udviklet af Europa-Kommissionen og tilgange inden for bymæssig inklusionspolitik.

Profilering af bymæssig modstandsdygtighed

En metode til at vurdere en bys evne til at absorbere, tilpasse sig og reagere på miljømæssige, sociale og økonomiske udfordringer, hvilket hjælper med at identificere sårbarheder og vejlede mere modstandsdygtig byplanlægning og beslutningstagning.

Udviklet af UN-Habitat.

The People's Process

En tilgang til udvikling og beslutningstagning, der ledes af lokalsamfundene selv, hvor lokale mennesker aktivt deltager i at identificere behov, forme løsninger og gennemføre handlinger i stedet for at være passive modtagere.

Fremmet af UN-Habitat og rammer for deltagelsesbaseret udvikling.

Flerlaget sårbarhedsvurdering (MVA)

En metode til at analysere forskellige typer sårbarhed (miljømæssig, social, økonomisk og rumlig) på flere lag, som hjælper med at identificere risici, uligheder og prioriterede indsatsområder i et lokalsamfund eller en bymæssig kontekst.

Baseret på tilgange udviklet af UN-Habitat og rammer for bymæssig modstandsdygtighed.

KAPITEL 2

Engagementstrategi

En struktureret tilgang til at definere, hvordan og hvorfor interessenter involveres i en proces, herunder hvem der skal engageres, om hvilke emner og med hvilket deltagelsesniveau. Baseret på Europa-Kommissionen; IAP2 - International Association for Public Participation.

Engagementsniveau

Graden af interessenters involvering i en proces, typisk fra information og konsultation til involvering og samarbejde.

Baseret på IAP2 - International Association for Public Participation.

Deltagelsesproces (trin-for-trin-tilgang)

En praktisk rækkefølge af trin, der bruges til at designe og gennemføre interessentengagement, fra identifikation af prioriteter til involvering af interessenter og tilpasning af aktiviteter over tid. Baseret på Europa-Kommissionen; EPA Community Engagement Framework.

Interessentengagement

Processen med at involvere individer, grupper eller organisationer, der påvirkes af eller kan påvirke en specifik problemstilling eller handling.

Baseret på OECD; Europa-Kommissionen.

Interesse-indflydelsesmatrix

Et værktøj til at vurdere interessenter ud fra deres interesse i en problemstilling og deres evne til at påvirke resultater, hvilket understøtter definitionen af passende engagementstrategier.

Baseret på rammer for interessentanalyse, der er bredt anvendt i projektledelse og offentlig deltagelse, f.eks. IAP2; OECD.

KAPITEL 3

Samskabelse

En samarbejdsproces, hvor organisationer, interessenter og medlemmer af lokalsamfundet arbejder sammen om at udvikle løsninger, handlinger og lokale indsatser.

Baseret på Europa-Kommissionens tilgange til deltagelsesbaseret styring; URBACTs metoder til deltagelse og samskabelse.

Gennemførelse

Processen med at omsætte planlagte handlinger til praksis gennem koordinerede aktiviteter, involvering af interessenter og løbende opfølgning.

Baseret på Project Cycle Management Guidelines - Europa-Kommissionen.

Output

Et konkret og umiddelbart produkt, der skabes af en aktivitet eller handling.

Eksempler på output kan omfatte:

- et lokalsamfundsarrangement, der er organiseret
- midlertidig skiltning, der er opsat
- oplysningsmateriale, der er distribueret

Baseret på Europa-Kommissionens rammer for Project Cycle Management og overvågning.

Kortsigtede resultater

De umiddelbare ændringer eller fordele, der skabes af gennemførte handlinger inden for en relativt kort periode.

Eksempler kan omfatte:

- øget deltagelse
- forbedret tilgængelighed
- større bevidsthed i lokalsamfundet

Baseret på resultatbaserede ledelsestilgange anvendt af Europa-Kommissionen og OECD.

Langsigtede resultater

De bredere og mere bæredygtige ændringer, der skabes over tid gennem fortsat gennemførelse og engagement i lokalsamfundet.

Eksempler kan omfatte:

- langsigtede adfærdsændringer
- forbedret livskvalitet

- stærkere deltagelse i lokalsamfundet

Baseret på effektorienterede tilgange anvendt i europæiske programmer for bæredygtighed og lokalsamfundsudvikling.

Milepæl

Et enkelt og målbart kontrolpunkt, der bruges til at følge fremskridt og verificere, om centrale aktiviteter eller resultater er opnået under gennemførelsen.

Baseret på projektledelses- og overvågningstilgange anvendt i EU-finansierede projekter.

Feedbacksløjfe

En løbende proces med at indsamle feedback og observationer fra interessenter og brugere i lokalsamfundet for at forbedre handlinger og tilpasse gennemførelsen over tid.

Baseret på tilgange til deltagelsesbaseret styring og adaptiv ledelse fremmet af OECD og UN-Habitat.

Adaptiv gennemførelse

En gennemførelsestilgang, der gør det muligt at justere handlinger og aktiviteter i takt med fremskridt, feedback og nye udfordringer.

Baseret på adaptive ledelsestilgange anvendt i initiativer for lokalsamfundsudvikling og bæredygtighed af UN-Habitat og OECD.

Hurtige gevinster

Små og synlige handlinger, der hurtigt kan gennemføres for at demonstrere fremskridt, opbygge tillid og fastholde engagement i lokalsamfundet.

Baseret på URBACTs praksisser for lokal gennemførelse og deltagelsesbaserede tilgange til byudvikling.

KAPITEL 4

Adfærdsændring

Processen, hvorigennem individer eller grupper over tid tager ny adfærd, nye vaner eller praksisser til sig. I bæredygtighedssammenhænge handler adfærdsændring ofte om at fremme mere miljøansvarlige valg i hverdagen.

Baseret på Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD); FN's Miljøprogram (UNEP).

Kommunikationsstrategi

En struktureret plan, der definerer mål, målgrupper, nøglebudskaber, kanaler og aktiviteter for at understøtte effektiv kommunikation og engagement.

Baseret på Europa-Kommissionen; UN-Habitat.

Nøglebudskab

En klar og kortfattet formulering, der bruges i kommunikationsaktiviteter til at formidle en indsats' hovedidé, fordel eller opfordring til handling.

Baseret på Europa-Kommissionen.

Output

Det direkte og umiddelbare produkt af en aktivitet, såsom organiserede arrangementer, producerede materialer eller involverede deltagere.

Baseret på OECD's Development Assistance Committee (DAC).



Co-funded by
the European Union